

ÈXODE DRAMÀTIC DELS DARRERS CRISTIANS DE MOSSUL

Persecució tràgica

Poble cristià d'Al Qosh.

Soldat protegint una església.

«Avui hi ha més cristians perseguits al món que en els primers segles de l'Església.» Ho ha dit recentment el papa Francesc i només cal veure l'èxode dramàtic dels darrers cristians de Mossul, la segona ciutat de l'Iraq, per copsar la persecució tràgica que viuen. El 24 de juliol passat va vèncer el termini

donat a la població cristiana d'aquesta ciutat, per fugir, per convertir-se a l'islam o per sotmetre's a la condició de *dimmes* i pagar impostos especials. Cases i esglésies dels cristians han estat marcades amb la vint-i-cinquena lletra de l'alfabet àrab, la nu (la «N» del nostre alfabet), la inicial de «natzarè».

Una iniciativa fonamentalista i estigmatitzadora que fa pensar en la dels nazis als anys trenta. Al Qosh, un poble cristià a 45 quilòmetres de Mossul, ha esdevingut la llar de centenars de naufragats.

P 2-4

Primera porta de la façana del Naixement de la Sagrada Família: un cant a la vida

«Expressa la il·lusió i el goig de la vida.» Així exposava Antoni Gaudí el significat que havia de tenir la façana del Naixement de la basílica de la Sagrada Família. Per això la primera porta que tot just s'acaba d'instal·lar és tot un himne a l'alegria del naixement a través d'una gran riquesa simbòlica inspirada en la naturalesa.

P 21 i 24

«L'activitat educativa desborda tota normativa»

Entrevista al P. Enric Puig a propòsit del seu llibre «Contemplar els fets de cada dia»

P 16

Al[CatCristEstiu] d'aquesta setmana

II Viatjant pel món: Oman

III Estiu en família: manual d'instruccions

VIII Entrevista a l'antiquari Artur Ramon

Editorial

Una «N» estigmatitzadora

El papa Francesc ha dit recentment: «Avui hi ha més cristians perseguits al món que en els primers segles de l'Església.» Sap per què ho diu. Ara els milicians de l'Estat Islàmic (IS en sigles angleses), els jihadistes, a l'Iraq, estan marcant cases i esglésies amb la vint-i-cinquena lletra de l'alfabet àrab, la nu (la «N» del nostre alfabet) la inicial de «nazarè». Cal saber que Mahoma a l'Alcorà usa la paraula *natzarens* per referir-se als cristians. La iniciativa fonamentalista i estigmatitzadora fa pensar inevitablement en la dels nazis als anys trenta quan marcaven amb l'estrella de David els aparadors dels negocis jueus a Alemanya. La resposta no s'ha fet esperar: molts internautes d'arreu del món estan incloent la N en les seves pàgines de Facebook per mostrar la seva solidaritat amb el sofriment dels cristians de l'Iraq. En incloure el signe volen afirmar: «Jo també sóc nazarè.»

La campanya d'IS ha començat a Mossul, la segona ciutat de l'Iraq, capturada fa més d'un mes pels jihadistes sunnites. El 24 de juliol passat va vèncer el termini donat a la població cristiana d'aquesta ciutat, per fugir, per convertir-se a l'islam o per sotmetre's a la condició de *dimmiés* i pagar impostos especials. Des d'aleshores, els seus habitatges, i els temples cristians de Mossul han apa-

regut amb la pintada de la «N» àrab, per assenyalar que ja són propietat de l'autodenominat califat, que comprèn els territoris de Síria i de l'Iraq conquerit pels jihadistes.

L'any 2003, en vigílies de la invasió nord-americana, a l'Iraq hi havia un milió de cristians, majoritàriament catòlics (caldeus) que utilitzen en la seva litúrgia l'arameu, la llengua que parlava Jesús. Des d'aleshores el drama dels cristians ha anat en augment i ha esclatat després de l'ofensiva armada al nord que hi han fet els jihadistes sunnites. Mossul, que era una de les comunitats cristianes més antigues del món, s'ha quedat pràcticament sense cristians: eren 130.000 abans de la invasió i a partir del mes de juny, quan els islamistes es van apoderar de la ciutat, en quedaven a penes 10.000.

«Pensem —deia el Papa— en els nostres germans i germanes que viuen perseguits, que sofreixen i que amb la seva sang fan créixer la llavor de tantes petites esglésies que neixen. Preguem per ells i també per nosaltres.» I l'il·lustrador català Picanyol, catòlic practicant, el dia de la presentació del documental *Jo crec*, afirmava que «les nostres comunitats serien més madures si tinguessin present de manera més habitual els cristians perseguits».

L'efemèride de la setmana

Dia 7 d'agost del 1924: mor el poeta Joan Salvat-Papasseit.

Un nou llindar

Sebastià Taltavull Anglada
Bisbe auxiliar de Barcelona

Rehabilitar la política

Fa temps que s'hi senten moltes veus i ara és el mateix papa Francesc qui en fa una crida constant, demanant als dirigents que siguin responsables, que rehabilitin la política i que pensin bé les conseqüències de les seves decisions davant dels crims que demanen justícia. «El qui actua responsablement —així ho va dir al Brasil— posa la pròpia activitat davant dels drets dels altres i davant del judici de Déu. Aquest sentit ètic apareix avui com un desafiament històric sense precedents.»

Estem davant l'exigència d'optar per «una visió humanista de l'economia i una política que aconseguixi cada vegada més i millor la participació de les persones, que eviti l'elitisme i eradiqui la pobresa, per tal que no li falti a ningú el més necessari i s'asseguri a tots la dignitat, la fraternitat i la solidaritat». Aquest és el camí a seguir.

Els cristians creiem en la pregària perquè ens transforma interiorment i ens predisposa a refer moltes actituds per tal que estiguin amb sintonia amb l'Evangelí. Dic això perquè és molt suggeridora la pregària que el papa Francesc fa pels polítics: «Demano a Déu que creixi el nombre de polítics capaços d'entrar en un autèntic diàleg que s'orienti eficaçment a guarir les arrels profundes i no l'aparença dels mals del nostre món» (EG 205). És tota una invitació a dir-la amb freqüència. No podem negar que, així i tot, hom sent una certa impotència davant dels mals que afligeixen la nostra societat en aquests moments. No hi ha dubte que, si ens ho proposem, entre tots podem fer molt i més bé. «La política, tan denigrada —diu en el mateix document—, és una altíssima vocació, és una de les formes més precioses de la caritat, perquè busca el bé comú.» En aquest sentit, podem parlar de «caritat política». Algú pot pensar que podem fer ben poca cosa, però hem de tenir la certesa de la importància de rehabilitar la nostra convivència a partir d'una participació activa, feta tota ella de transparència, d'honradesa i d'esforç pel bé de tots.

*CatalunyaCristiana

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Samuel Gutiérrez, Rosa M. Jané, Carme Munté, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Guillem Farré, CASTELLÓ; Víctor Gay, GIRONA; Jordi Pérez Ansótegui, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Mercedes De La Torre, ROMA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patricia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Carles del Aguila, Pilarín Bayés, Agustí Codinach, Carlos Dorado, Juanjo Fernández, Anna Figueras, Josep Gil, Jaume González, Joan Guiteras, Joan M. Gutiérrez, Dani Majà, Josep M. Massana, Joan A. Mateo, Carme de Miquel, Valentí Miserachs, Javier Molina, Victòria Molins, M. Pilar Núñez-Cubero, Marta Palau, Joan Pallarès-Personat, Quique, Josep Rius-Camps,

Miquel Ruiz, Montse Roset, Peio Sánchez, Lluís Serra, Valentí Serra, Sebastià Taltavull, Josep M. Vallejo, Bàrbara Virgili, P-J Ynaraja.

Redacció, administració, publicitat i promoció: C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)
a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat
www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de la UCIP
International Catholic Union of Press

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 130 €
Gibraltar i Portugal: 130,01 €
Resta d'Europa: 208,01 €
Amèrica i Àfrica: 243,11 €
Àsia i Oceania: 317,21 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

L'èxode dramàtic dels darrers cristians de Mossul

A més d'expulsar els cristians, els jihadistes han començat a acarnissar-se amb el patrimoni

Javier Molina
Al Qosh (Iraq)

Per primer cop en més de 1.600 anys no hi ha missa dominical a Mossul, la segona ciutat de l'Iraq. Tampoc no queden fidels que vagin a les catedrals caldea i ortodoxa síria. Les creus que s'aixecaven a les façanes han estat arrencades. L'urbs, plena de cràters pels cotxes bomba que han assolat la seva geografia en els darrers anys, ha perdut els últims habitants cristians, expulsats per l'ultimàtum dels extremistes de l'Estat Islàmic (IS, per les seves sigles en anglès) que van capturar l'enclavament el 9 de juny.

«Tots els cristians han marxat. L'Estat Islàmic els va donar a escollir: convertir-se a l'islam, pagar la *jizya* (impost) o l'espasa. I, tot i que alguns van estar d'acord de pagar l'impost per continuar vivint a la ciutat, l'IS els va amenaçar de mort a tots», relata per via telefònica a *Catalunya Cristiana* Ibrahim, un jove de Mossul que proporciona un nom fictici per por de les represàlies.

Durant un mes i mig els jihadistes —defensors de la interpretació més radical de l'islam— han anat escanyant l'abans vibrant comunitat cristiana de Mossul. Van acomiadar els fidels que tenien un lloc a l'administració pública i han augmentat el setge excloent les famílies cristianes del repartiment d'aliments. El 29 de juny l'IS va segrestar dues monges de 40 i 60 anys d'edat i tres orfes cristians. Unes setmanes després, van visitar les botigues cristianes per extorsionar els seus propietaris. Un comerciant va relatar a Human Rights Watch que dos homes —un d'ells armat— van irrompre a mitjans de juliol al seu local per exigir-li un impost mensual de 250 dòlars. «Els vaig dir que tenia permís per mantenir oberta la botiga», explica. «Aquest permís ha caducat. Segueix el meu consell i paga l'impost o no tornaràs a obrir el negoci», li va replicar un dels militants. Aquell mateix dia va reunir tot el material de la botiga i va abandonar Mossul.

Uns dies abans de divulgar l'edicta definitiu, l'IS va convocar a una reunió els líders cristians de la localitat, els quals, atemorits, no van anar-hi. Va ser llavors quan els militants van adoptar la solució final. «Han confiscat les propietats dels qui van marxar i ni tan sols no van respectar-ne la sortida. En els llocs de control els van requisar diners i vehicles», denuncia a aquest setmanari el musulmà sunnita Atheel al Nujaifi, governador de la ciutat a l'exili. Els militants de l'IS han marcat els habitatges dels desterrats amb la lletra en àrab *N*—de *nasrani*, una paraula emprada pejorativament per anomenar els cristians.

Les cases —que llueixen ara la

Dones en una missa.

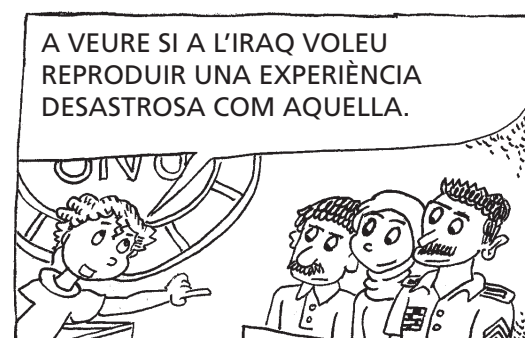
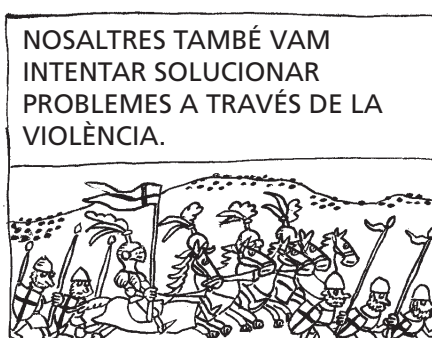
llegenda «propietat de l'Estat Islàmic»— han estat lliurades a famílies sunnites sense recursos. A més, els nous governants de Mossul han comunicat als veïns musulmans que viuen en cases llogades a cristians que a partir d'ara no els hauran de pagar el lloguer.

La situació que viu la ciutat és catastròfica després de l'expulsió de minories com la cristiana o la musulmana xiïta —a la qual els sunnites més intransigents consideren heretges. Els seus habitants només compten amb dues hores d'electricitat al dia i no hi ha subministrament d'aigua potable. La manca s'ha agreujat després que els atacs aeris de l'exèrcit iraquí toquessin una de les centrals de subministrament d'aigua renovada recentment. «Els bombardejos destrueixen les depuradores i les instal·lacions elèctriques. El govern central vol obligar-nos a fugir de la ciutat», diu el comerciant Abu Yunes. Uns dies després de la presa de Mossul, l'IS va distribuir un pamflet prohibint la venda d'alcohol i cigar-

Durant un mes i mig els jihadistes han anat escanyant l'abans vibrant comunitat cristiana de Mossul

retes i exigint que les dones vestissin amb «pudor». Després de setmanes de certa laxitud, el codi —fidel a la interpretació més rigorista de la xaria (lleï islàmica)— ha començat a aplicar-se sense clemència.

L'ultimàtum als darrers cristians, divulgat en cartells i megàfons després del res dels divendres, va durar tres dies. Quan va expirar, Mossul s'havia buidat. «No hi ha estadístiques però la majoria dels cristians han fugit», agrega Al Nujaifi. Era el desenllaç esperat des que l'Estat Islàmic —que va declarar a finals de juny la restauració del califat i ha aconseguit diluir la frontera entre Síria i l'Iraq— prengués Mossul davant la fugida de l'exèrcit iraquí, que va fugir sense oposar resistència i deixant armes i munició en mans de la insurgència. Des de llavors, els cristians han buscat refugi a les zones properes a Mossul sota el control dels peshmerga, les tropes de la veïna regió autònoma del Kurdistan. Al Qosh, un poble cristià a 45 quilòmetres de Mossul, ha esdevingut la llar de centenars de naufragats.

«No puc tornar», confessa a aquest setmanari Kalda Suleiman, una cristiana de 56 anys que va fugir de la seva Mossul natal i viu en una habitació plena de matalassos al costat d'altres veïns afectats per la tragèdia. En la petita estança també hi ha la seva mare, un fill i tres filles. «Ens van avisar que els terroristes havien assaltat un monestir a Mossul i que havien segrestat tots els religiosos. Llavors vam decidir fugir», relata aquesta secretària que fins a la seva fugida treballava en un hospital. Aterrits de por, van emprendre l'èxode a les tres de la matinada quan la policia i els soldats iraquians —desconcertats per l'ordre de desertar— van canviar l'uniforme per roba civil i van fugir.

Va ser un èxode caòtic en el qual no va haver-hi temps d'embalar els records. «Ni maletes ni diners ni cap altra pertinença», adverteix Suleiman. «Em va despertar el so d'unes explosions prop de la universitat de Mossul. No hi va haver temps», confirma el seu fill, Karam Beniaméh, de 27 anys.

A bord del cotxe familiar, van crear diferents punts de control abandonats per les forces de seguretat fins que van arribar a Al Qosh, un poble de carrers estrets amb esglésies i monestirs. Durant segles, els seus carrerons —que porten a la muntanya Bayhidra— han estat testimoni dels atacs de tàrtars, kurds o musulmans. I sempre han vençut. «És un bon poble per viure-hi. L'IS tampoc no podrà conquerir-lo ara perquè ens protegeixen els peshmerga», diu tranquil el metge del poble Badr Ammonius.

L'ambulatori és al principi dels carrers d'Al Qosh, a tocar dels cereals que creixen a la plana de Nínive, la província que es disputen els insurgents sunnites i els batallons kurds. Desenes de famílies han arribat a la vila buscant-hi refugi. Són els darrers desplaçats per un conflicte que ha forçat a canviar de domicili un milió d'iraquians des que va començar l'ofensiva de l'IS i els atacs aeris de l'exèrcit iraquí a la província d'Anbar, a principis d'any. «A Al Qosh estem acostumats a rebre convidats. No és el primer cop que acollim famílies cristianes que fugen de problemes sectaris», comenta el rector Ghazwzn Baho, que va estudiar teologia al Vaticà i des de fa un lustre conrea la fe de les 6.000 ànimes que hi ha al poble.

El febrer del 2010 un brot de violència sectària a Mossul —una ciutat de majoria sunnita que va ser bastió d'Al Qaeda durant la presència de les tropes nord-americanes a l'Iraq— va obligar més de 4.000 assiris a instal·lar-se temporalment al poble. «La vida és cada cop més dura. Fa cinc anys els cristians de Mossul i Bagdad eren el blanc dels atemptats. Avui la violència no distingeix entre musulmans i cristians», denuncia el sacerdot. Sense por de les represàlies, alguns sagristans s'han quedat a Mossul per vetllar per les esglésies.

Durant les primeres setmanes es va establir a l'urb una tensa calma, però des de mitjans de juliol la situació ha canviat dramàticament. I, a més d'expulsar els cristians, els jihadistes

Retaule en un carrer d'Al Qosh.

Al Qosh, un poble cristià a 45 quilòmetres de Mossul, ha esdevingut la llar de centenars de naufragats

Els mujahidins han assaltat a més els símbols de l'herència cristiana assíria: les catedrals caldea i ortodoxa síria de Mossul

han començat a rabejar-se amb el patrimoni. «Han tret diferents monuments, entre ells, l'estàtua d'una marededéu de la façana d'una església», explica Donatella Rovera, investigadora d'Amnistia Internacional i una de les poques occidentals que —sota una abaia (túnica) i un hijab (mocador

islàmic)— ha accedit a Mossul.

Els mujahidins (guerrers sants) han assaltat a més dos símbols de l'herència cristiana assíria: les catedrals caldea i ortodoxa síria de Mossul. Com ha passat als temples capturats a Síria, l'IS ha reemplaçat les creus de l'exterior per banderes de l'organització. Al país veí, l'IS —amb un llarg historial de tortures, vexacions, segrestos i amputacions— ha arribat a crucificar cristians per haver desafiat el seu jou o a lapidar dones per haver comès suposat adulteri.

La desolació per les notícies que arriben del front no ha fet aturar el calendari de la petita Al Qosh. És migdia i un grup de dones decora les parets emblanquinades i l'humil altar de l'església. L'endemà 94 nens del poble celebraran la primera comunió i la monja Fastin dirigeix el grup que fa els preparatius. «Dos dels meus germans van marxar a Alemanya fa vuit anys. La situació ara és millor que llavors, però si empitjora no hi haurà més opció que marxar», reconeix Ilham, una de les veïnes que prepara les garlandes que ornamenten un arc col·locat entre les fileres dels seients.

El cens de cristians iraquians, una de les comunitats més antigues de l'Església, s'ha aprimat sense pausa en el darrer decenni. El 2003 se'n comptaven un milió i mig i representaven el 5% de la població. L'any passat no arribaven a 450.000 fidels. Després de la invasió nord-americana del país, la insurgència sunnita els va posar en el punt de mira d'atacs i segrestos. El febrer del 2008 el cardenal catòlic caldeu i bisbe de Mossul Paulos Faraj Raho va ser raptat. Unes setmanes després, una trucada anònima va comunicar que el seu cos estava enterrat als afores de la ciutat.

«Això mai no havia passat en la història cristiana o islàmica. El terrible crim de l'Estat Islàmic es va dur a

terme no només contra els cristians sinó contra tota la humanitat», va declarar fa uns dies el patriarca catòlic caldeu Louis Rafael Sako en una missa celebrada a Bagdad. «Com pot ser que al segle XXI hi hagi gent obligada a abandonar casa seva perquè són cristians, xiïtes o sunnites?», es va preguntar. Un dels seus deixebles, el bisbe Shlemon Warduni, va suplicar ajuda a la comunitat internacional davant la processó de desterrats que ha deixat Mossul: «El món ha d'actuar, parlar, tenir en compte els drets humans.»

«L'Estat Islàmic sembla decidit a esborrar qualsevol rastre de grups minoritaris a les zones que ara controla a l'Iraq», denuncia Sarah Leah Whitson, directora de Human Rights Watch al Pròxim Orient. «Tan se val que els seus líders i combatents mirin de justificar aquests actes terribles com a devoció religiosa. Ells simplement imposen un règim de terror», agrega. Expulsats i despulats dels seus béns, molts dels darrers cristians de Mossul rebutgen marxar-ne. «Sóc iraquí, sóc cristià», sostenien alguns fidels a Bagdad.

Però la vida cada cop és més aspra. «Quan sorties al carrer a Mossul, mai no sabies si tornaries viva a casa», explica Suleiman. Turmentats, milers van optar per emigrar a Europa o Amèrica. «Els meus amics que van marxar a Europa em diuen que me'n vagi», afegeix la secretària, contenta almenys de ser al Kurdistan, la regió que ha rebut la diàspora reticent a abandonar l'antiga Assíria.

El doctor Badr, orgullós de parlar el siríac a misses concorregudes, posa mala cara quan se li suggereix la travessia cap a Detroit o San Diego, que ja han fet 40.000 veïns des de la dècada del 1970. «La meua mare i la meua germana viuen als Estats Units. El meu altre germà és a Suècia. Jo vull viure sempre aquí.»

El Papa anima a aprendre les lliçons de la història

Francesc fa una crida a la pau al Pròxim Orient, l'Iraq i Ucraïna

Agències

Ciutat del Vaticà

El 28 de juny del 1914 l'arxiduc i hereu del tron de l'Imperi Austro-hongarès, Francesc Ferran, i la seva dona, Sofia Chotek, van ser assassinats a Sarajevo. Aquest acte va ser el detonant un mes després de la Primera Guerra Mundial. Es preveia que seria curta, però la Gran Guerra va durar quatre anys. Es calcula que va provocar 20 milions de morts entre militars i civils.

Amb motiu del centenari de la Primera Guerra Mundial, el papa Francesc ha convidat a aprendre de la història. Va ser després de l'oració de l'Àngelus del diumenge 27 de juliol.

Per al papa Francesc, la Gran Guerra va ser una «massacre inútil», que va causar milions de víctimes i destruccions immenses. Acte seguit, va demanar «que no es repeteixin els errors del passat, sinó que es tinguin presents les lliçons de la història, fent sempre prevaler les raons de la pau mitjançant un diàleg pacient i valent».

Vist, però, el panorama polític internacional, sembla que hi ha poca disponibilitat a treure lliçons dels errors del passat. N'hi ha prou de veure l'etern conflicte araboisraelià i la seva darrera escalada de violència; o els casos de l'Iraq o Síria; o el que està passant a Ucraïna.

Quan es compleixen, doncs, cent anys de la Primera Guerra Mundial, el papa Francesc va manifestar que «en particular el meu pensament s'adreça a tres àrees en crisi: el Pròxim Orient, l'Iraq i Ucraïna. Demano a tothom que s'uneixi a la meua pregària perquè el Senyor concedeixi a les poblacions i a les autoritats d'aquelles zones la saviesa i la força necessàries per tirar endavant amb determinació el camí de la pau, afrontant tota diatriba amb la tenacitat del diàleg i de la negociació i amb la força de la reconciliació. Que al centre de cada decisió no es posin els interessos particulars, sinó el bé comú i el respecte a tota persona».

Negar-se a la corrupció i la il·legalitat

El dissabte anterior el papa Francesc va tornar a fer gala de la seva valentia davant el poder de la màfia. Si fa un mes va posar en relleu l'excomunió dels mafiosos durant una visita al sud de Calàbria, ara, amb motiu de la seva visita a la ciutat italiana de Caserta, va instar els seus ciutadans a tenir el valor de negar-se a «qualsevol tipus de corrupció i il·legalitat».

Davant de 200.000 persones, el papa Francesc va presidir la missa amb motiu de la festivitat de Santa Anna, la patrona de la ciutat de Caserta. En aquesta regió de la Campània actua l'organització mafiosa de la Camorra. Per això, el papa Francesc va demanar als ciutadans de Caserta que tinguin

«Que al centre de cada decisió no es posin els interessos particulars, sinó el bé comú i el respecte a tota persona»

«La vostra terra sol·licita ser tutelada i preservada, demana tenir el valor de dir que no a qualsevol mena de corrupció i il·legalitat»

el valor de negar-se a «qualsevol mena de corrupció i il·legalitat».

«La vostra terra sol·licita ser tu-

telada i preservada, demana tenir el valor de dir que no a qualsevol mena de corrupció i il·legalitat. Tots

sabem quin nom té aquesta corrupció i aquesta il·legalitat, i us demana a tots ser servents de la veritat i assumir en cada situació l'estil de vida de l'Evangelí», va afirmar Jorge Mario Bergoglio.

Aquestes paraules van ser pronunciades pel Bisbe de Roma durant la missa que va oficiar a la plaça de Carles III, davant del Palau Reial de Caserta.

Aquest viatge se suma als que ja ha fet el Papa a Itàlia en el seu primer any de pontificat i que l'han portat a Lampedusa, Cerdenya, Calàbria o Molise.

Les floretes del Papa

Una decisió seriosa als 17 anys

El papa Francesc ens conta la història de la seva vocació al sacerdot. Una vegada, s'havia de trobar amb una colla d'amics i amigues en un gran parc, per passar-hi tot el dia fent xerinxola, música i ball. En Jorge era un noi ben... «normal» amb una gran vitalitat i amb ganes de divertir-se, com és normal en l'adolescència i la joventut.

Naturalment, ell hi anava, somniant passar un dia fabulós. Tot passant pel davant d'una església va sentir una tremenda força interior que l'empenyia a entrar-hi per uns instants. Es posà a pregar, sol, en la penombra i justament un sacerdot es posava al confessional. Ell va buidar-li tot el seu cor amb el seu desig de volar ben alt, tot adonant-se d'allò que li impedia batre les ales amb llibertat.

Els «instants» que volia passar al temple es convertiren en dues hores. El testimoni d'aquell sacerdot relativament jove obrí uns horitzons insospitats en la seva vida. Podria consagrar-se ell al Senyor com a sacerdot? Aquell dia els amics s'estranyaren que en Jorge no anés a la festa..., però ell va encetar un somni que es realitzaria uns anys més tard.

Anà a trobar altres vegades aquell sacerdot, i sabé que tenia càncer amb metàstasi. Aquest home de Déu va morir uns mesos més tard. Això confirmà en Jorge en la seva intuïció inicial: el Senyor el cridava al servei sacerdotal dins l'Església.

El papa Francesc no ha perdut la capacitat de fer xerinxola i de ser ben «normal». Abans com a adolescent i jove. Ara com a Papa.

Josep M. Massana,
o.f.m.

Colòmbia

En defensa dels desplaçats

Suport de Mans Unides a la població del Chocó

Rosa María Jané Chueca

Hi ha molts conflictes que no apareixen als mitjans de comunicació i cauen en l'oblit. És el que passa amb els desplaçats a Colòmbia. Per això, Mans Unides dedica la seva campanya «Un món nou, projecte comú» al Chocó colombià, que pateix les conseqüències d'un conflicte armat que s'allarga en el temps. Aquesta realitat ha provocat que 50.000 indígenes i 400.000 afrodescendents s'hagin vist obligats a deixar casa seva per culpa de la violència i la cobdícia que enfronta Estat, narcotraficants, guerrilles i paramilitars.

Des de Colòmbia, Aurora Bailón, missionera espanyola a Quibdó i interlocutora de Mans Unides, ens explica que la població del Chocó està formada bàsicament per afrodescendents (80%) i indígenes (10%). Aquests grups van ser denigrats, explotats i marginats ja durant l'ocupació espanyola. Amb la independència de Colòmbia, la seva situació no va millorar. Aquest conflicte social «s'ha agreujat amb el conflicte armat, i això ha fet que el 80% de la població pateixi el fenomen del desplaçament forçat per l'acció i l'omissió de l'Estat i govern colombià».

El Chocó és una de les terres més riques en recursos de Colòmbia, que són explotats per macroprojectes que amb prou feines beneficien els seus pobladors. Com assenyala Bailón, «per la situació geoestratègica del Chocó, els actors armats legals i il·legals volen exercir el control sobre el territori». El 75% de la població desplaçada són dones, cosa que comporta conseqüències molt negatives. Segons la missionera espanyola, «és la dona la que, si bé en alguns escenaris no té el lideratge, sosté les comunitats i és la que té més relació, contacte permanent i domini amb el territori».

Les condicions de vida dels desplaçats són molt dures, començant per l'abandonament del seu territori: discriminació per part de les institucions i comunitats receptors; malalties perilloses i cròniques; deserció escolar elevada; amuntegament; manca d'habitatge i aliments; revictimització en els llocs on han arribat...

«El territori és la Vida per a les comunitats afrodescendents i indígenes», explica Aurora Bailón. Per això no resulta difícil imaginar què suposa deixar casa seva. Entre altres conseqüències, la missionera espanyola destaca l'«economia extractivista: és l'expressió internacional del model econòmic que s'ha imposat a la força al territori, sense consulta prèvia, plena i informada als propietaris del territori, comunitats afro i indígenes». Aquestes explotacions mineres es tradueixen en «amenaces i diferents accions que es realitzen al territori ancestral per part d'empreses i multinacionals que

Rafa Gómez-Mans Unides

El 75% de la població desplaçada és femenina.

desenvolupen megaprojectes, posen en risc els infants i adolescents, perquè generen afectació de l'entorn familiar, cultural i social, i la vulneració de drets fonamentals com salut, educació i un ambient sa».

Una altra conseqüència és la «ingovernabilitat». Per a Bailón, «les institucions públiques fan ben poca cosa per defensar els drets de les víctimes, no visibilitzen ni judicialitzen els crims comesos pels actors armats». També cal parlar de la «militarització del territori». La interlocutora de Mans Unides assenyala que el Chocó «és escenari de guerra generalitzada amb presència activa i en disputa per part de tots els actors armats legals i il·legals del conflicte». Això es tradueix en «homicidis, confinaments, els pocs enfrontaments que tenen es donen als pobles, impedeixen la mobilitat de les persones, regulen la compra d'aliments...».

Un greu problema és la sembra de conreus de coca en territoris ancestrals per persones forànies, ens comenta Aurora Bailón: «La resposta del govern ha estat fer aspersions aèries amb glifosofat, que enverina les conques dels rius. La presència de conreus i de rutes de narcotràfic ha generat ruptura del teixit cultural i familiar, ha sumit les comunitats en escenari de combats i de control d'exèrcits privats, i ha posat en risc els ecosistemes fràgils, la biodiversitat i la vida animal, vegetal i humana.»

Si ens preguntem per l'arrel del problema, la missionera espanyola apunta que «històricament el Chocó ha tingut una política exclouent pels diferents governs. S'ha implementat

El Chocó és una de les terres més riques en recursos de Colòmbia, que són explotats per macroprojectes que amb prou feines beneficien els pobladors

i permès una política extractivista moltes vegades il·legal i es justifica la intervenció de les institucions amb el pretext de la corrupció. La solució, segons Bailón, passa perquè «el govern repari integralment i col·lectivament les víctimes del conflicte armat i del desplaçament forçat en condicions de dignitat; que el govern i l'Estat no continuïn victimitzant la població amb la implementació sense consulta prèvia, plena i informada de la locomotora mineroenergètica; que el model econòmic extractivista en territoris col·lectius es transformi en un model incloent dels plans de vida i d'etno-desenvolupament d'organitzacions indígenes i afro, i la judicialització d'actors armats i econòmics».

Mans Unides ha fet seva la causa dels desplaçats i posa l'accent en accions orientades a garantir la permanència al territori de la població, enfocada en dues línies. Així ho diu Carmen Santolaya, responsable de projectes de Mans Unides a Colòmbia:

«La primera és assegurar la sobirania alimentària de les comunitats, facilitant mecanismes per garantir-ne les collites, diversificar-les i generar un valor afegit mitjançant la transformació dels productes locals, orientats tant per a l'autoconsum com per a la comercialització.»

Una segona línia se centra a «donar suport als processos organitzatius locals, de cara a ser més conscients dels drets que emparen les comunitats i que adquireixin una capacitat més gran en la defensa dels drets col·lectius, davant dels interessos particulars. El reforçament de les estructures organitzatives els permet accedir com a col·lectius a altres àmbits en què poden exercir i reclamar els seus drets per, d'aquesta manera, arribar a fer un treball d'incidència sociopolítica».

En els últims set anys, Mans Unides ha desenvolupat més de sis projectes al Chocó. La inversió ronda els 2,5 milions d'euros i se n'han beneficiat de manera directa més de 15.000 persones. Els programes se centren en les comunitats afro i indígenes, amb una atenció especial a la dona. Alguns dels projectes realitzats són: reforç al programa de desenvolupament integral de les comunitats afrocolombianes, defensa del territori per a les comunitats afro del Chocó, alternatives productives per a les comunitats afrodescendents i indígenes o la millora de les condicions de vida i permanència al territori.

Per a Carmen Santolaya, «es vol continuar treballant sobre un horitzó esperançador de pau, on es facin efectius mecanismes legals existents dirigits a la reparació i restitució a les víctimes de dècades de conflicte».

Pelegrinatges del 2014

ETIÒPIA

Del 18 al 30 d'agost

Tribus i cristians del sud

CUBA

Del 7 al 18 d'octubre

Santuari de la Verge de la Caritat del Cobre i ruta cultural en homenatge als indians

TERRA SANTA

Del 26 novembre al 3 desembre

Sortides recomanades per CLUB MÉS AMICS amb prevere acompanyant del grup des de Barcelona:

Del 29 agost al 5 setembre

LIGÚRIA i EMÍLIA-ROMANYA

Ruta de fe i cultura pel nord d'Itàlia

ETIÒPIA

Del 12 al 24 de gener 2015

Cristianisme etiop. Celebració de l'Epifania Timkat - a la Jerusalem africana - Lalibela.

Madrid

El Servei Jesuïta a Migrants denuncia la situació de Nador i Melilla

Entrega un informe a la Defensora del Poble sobre la frontera sud hispano-marroquina

Redacció
Madrid

Una comissió del Servei Jesuïta a Migrants-Espanya (SJM-E) ha entregat a la Defensora del Poble, Soledad Becerril, l'informe *Vides a la frontera sud: migrants forçats i refugiats al Marroc i accés al territori espanyol*, basat en dos viatges que membres del SJM-E i del Servei Jesuïta a Refugiats-Europa (SJR-E) han realitzat a la zona fronterera entre el Marroc i Espanya, concretament a Nador i a Melilla.

L'informe alerta de l'increment de persones «encallades» al Marroc durant un llarg període de temps, que pot prolongar-se un o dos anys. El text assenyalava que «aquesta situació també ha creat dinàmiques complicades, tant per als migrants com per a la població local que els acull, en una situació en la qual el Marroc deixa de ser un país de pas, per esdevenir un país de llarga estada».

Els membres del SJM-E i del SJR-E es mostren «impactats» per les «duríssimes condicions de vida de la població migrant». L'informe destaca els problemes alimentaris i sanitaris, la vulnerabilitat de les víctimes de les xarxes de tràfic de dones i l'assetjament de les forces auxiliars marroquines. Malgrat les reformes migratòries aprovades pel Marroc, persisteix una política de seguretat basada en la repressió de qualsevol intent de sortida irregular.

En el seu pas per Melilla, el SJM-E va visitar el Centre d'Estada Temporal d'Immigrants (CETI). Considera que al CETI li manca «infraestructura, instal·lacions i equipament mínims per a la població que acull. És evident la situació de saturació i amuntegament. Resulta incomprensible perquè el Ministeri de l'Interior no trasllada aquestes persones a la península per alleujar la situació del CETI, si més no aquelles persones que necessiten

El SJM-E i el SJR-E han estat testimonis dels perills que suposa el salt de la tanca.

protecció». Tanmateix, destaca com a positiu el fet que «malgrat la sobreocupació i les deficiències percebudes, les associacions locals descriuen l'estada al CETI com a bona». Els migrants reben roba, menjar i atenció mèdica i poden circular per la ciutat lliurement durant el dia.

Control fronterer

El SJM-E i el SJR-E constaten que el nostre sistema fronterer «viola la normativa espanyola, europea i internacional vigent». A més, «les pràctiques dels cossos de seguretat espanyols i marroquins posen en greu perill la vida i la integritat física de les persones que intenten accedir a la Unió Europea. Aquestes vulneracions afecten tant persones que intenten accedir a la Unió fugint de la pobresa i cercant un futur, com aquelles necessitades de protecció internacional per diversos motius».

Segons les conclusions de l'informe, «el control migratori no pot exercitar-se a qualsevol cost, és evident que hi ha d'haver també línies vermelles (...). La situació actual a la frontera sud hispano-marroquina ens situa en aquestes línies vermelles moralment inacceptables». Per això, el SJM-E expressa el seu rebuig a les anomenades «expulsions en calent» i al «concepte operatiu de frontera».

El SJM-E i el SJR-E han estat testimo-

La gent continua arriscant les seves vides, malgrat conèixer els riscos i les despeses del viatge fins al Marroc, de creuar el mar i les tanques cap a Europa

nis dels perills que suposa el salt de la tanca i descriuen com la Delegació diocesana de Migracions de Tànger dedica grans esforços a l'ajuda dels ferits.

L'informe constata que «la gent continua arriscant les seves vides, malgrat conèixer els riscos i les despeses del viatge fins al Marroc, de creuar el mar i les tanques cap a Europa i l'elevat nombre de persones que perden la vida en l'intent». La migració les compensa davant de la impossibilitat de tirar endavant la seva família en el país d'origen, per manca de futur o per la impossibilitat de retorn pels conflictes.

Els jesuïtes demanen solucions a llarg termini i respectar els drets de les persones migrants. La responsabilitat ha de recaure en la comunitat internacional o no ha de jugar a transferir responsabilitats als països concrets segons la seva ubicació geogràfica en les rutes migratòries.

CatalunyaCristiana

Subscriuiu-vos

Desitjo subscriure'm al setmanari Catalunya Cristiana durant un any (52 números)

Nom _____

Cognoms _____

Adreça _____

Població _____

DP _____ Tel. _____ NIF _____

A/e: _____

Edició paper 130€

Edició digital 90€

Edició en català

Edició en castellà

Forma de pagament

Únic pagament per any

Dos pagaments semestral

Xec nominatiu que adjunto

Domiciliació bancària (ompli ordre adjunta)

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins a nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

Entitat Oficina DC Compte Data (dd/mm/aa)

Signatura del titular

Envieu aquesta butlleta a:
Catalunya Cristiana
 (Departament de Subscripcions)
 Comtes de Bell-lloc, 67-69
 08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo CatalunyaCristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a CatalunyaCristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc 67-69, 08014 Barcelona.

LLAR D'ANCIANS PRUDENCI MIRALLES

petita gran residència.

Petita (hi ha lloc per a 16 persones), gran (els residents la fan gran).

Places disponibles, ambient familiar

NIF: G-08862781 - Els donatius desgraven un 20% del total de l'IRPF (Llei 30/94)
 www.residenciapmiralles.org e-mail: residenciapmiralles@telefonica.net
 Trafalgar, 39, 5è - 08010 Barcelona Tel. 932 681 867 - Fax 932 684 356

Punt de vista

Miquel Ruiz Lacruz

Professor, autor i editor del llibre «Proposta d'una constitució catalana. Els drets històrics de Catalunya a la nova Espanya federal», Barcelona 2005

Felip VI d'Espanya, V de Catalunya

El nou rei d'Espanya, Felip VI, ha estat proclamat monarca i, amb ell, iniciem una nova etapa de la nostra història.

En aquests moments, cal tenir present que, des del punt de vista de la història dels comtes de Barcelona —els sobirans del Principat—, Felip VI d'Espanya hauria de ser considerat, també, Felip V de Catalunya. Efectivament, el seu avantpassat Borbó va ser, realment, jurídicament, Felip V de Castella i IV d'Aragó, comte de Barcelona, títol que aconseguí convocant les Corts Catalanes i reconeixent els drets històrics de Catalunya el 1702. Malauradament, al cap de poc temps començaria la guerra de Successió espanyola, una autèntica guerra continental europea per la Corona d'Espanya i el domini d'Amèrica i, finalment, el tristament recordat 11 de setembre del 1714, aquell mateix Felip IV que havia signat els drets de Catalunya acabà imposant-se com a rei absolut amb el títol únic de Felip V, un títol no validat per les nostres lleis.

Al cap de 300 anys, en el context de la democràcia d'avui, en la necessitat imperiosa que tenim de buscar una concòrdia que ens permeti el diàleg i la col·laboració per enfortir-nos i sortir de la crisi, podríem pensar en la possibilitat que el nou rei Felip VI pogués contribuir a superar aquella etapa i proclamar-se també Felip V, un autèntic monarca parlamentari capaç de respectar i fer respectar les lleis del Principat de Catalunya?

Refer aquest contracte depèn, avui, de totes dues parts, de Catalunya i de la monarquia. Totes dues parts es necessiten. Catalunya, que té prou vitalitat per plantejar-se la independència amb el suport d'un sector ampli de la seva població, també té la necessitat de considerar l'estabilitat i la convivència,

tant internament com en el conjunt peninsular. El rei, Felip VI, només veurà consolidada la seva monarquia si es reconeix a si mateix, també, com a garant de les llibertats i, en aquest sentit, de la plenitud del Principat de Catalunya.

Felip VI ha de ser, doncs, també, Felip V de Catalunya, el primer Borbó de la història a reconèixer i sostenir al llarg del seu regnat el respecte per la realitat del Principat de Catalunya com a estat que constitueix una part fonamental del Regne d'Espanya.

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Degà del Capítol Catedral de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

Tambors de guerra

Els mitjans de comunicació no paren d'oferir converses i imatges sobre les guerres. Són moltíssims els indrets del món on esclaten, sense pietat, les armes sofisticades. I moren soldats i ciutadans. Impacta veure les cares innocents dels infants en aquestes conteses. Fa esborronar com hi ha famílies que, amb els mínims atuell, fugen a la recerca d'un lloc sense guerra. Exiliats en camps d'acollida, on falten recursos. És clara la malvestat de les guerres. Ho destrueixen tot. Fins i tot, l'ànima dels humans. Plors, gemecs, destrucció, mort i misèria!

Les guerres fan esgarriar. Són veritables epidèmies. Revelen la dita clàssica: «Un home és un llop per a un altre home.» El poder i l'enveja menen a destrossar-ho tot. Arran dels conflictes bèl·lics hi ha fàbriques d'armament i, per tant, comerç d'armes. Acabada una guerra, hi ha qui es fa ric a l'esquena

dels que l'han soferta: caldrà refer habitatges i vendre els aliments, que escassegen, a alt preu.

El Catecisme recorda que «el respecte i el creixement de la vida humana demanen la pau. La pau no és solament absència de guerra i no es limita a assegurar l'equilibri entre les forces adverses. No es pot tenir pau a la terra sense la salvaguarda dels béns de les persones; la lliure comunicació entre els éssers humans, el respecte de la dignitat de les persones i dels pobles i la pràctica assídua de la fraternitat. La pau és la "traquil·litat de l'ordre". És obra de la justícia i afecta la caritat.»

Avui, en un càntic d'Isaïes, a la pregària matinal de laudes, s'hi resa: «Cap nació no empunyará l'espasa contra una altra, ni s'entrenaran mai més a fer la guerra. / Casa de Jacob, veniu, caminem a la llum del Senyor.» No oblidem que Crist és el Príncep de la pau, ni que són benaurats els pacificadors.

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà
ynaraja@ynaraja.e.telefonica.net

Via Làctia

Dos records d'infantesa. Em van explicar que aquella espècie de reguera d'estrelles s'anomenava la Via Làctia i que indicava Santiago. L'altra és la d'un home d'aparença estrofolària. Vestia capa i portava un barret de feltre, amb l'ala del davant aixecada, i portava un bordó. Demanava almoïna, però no era un home pobre, era un pelegrí. Jo mirava cap amunt i m'imaginava que l'home devia esperar la nit per emprendre el camí marcat per les estrelles. La Ruta Xacobeu ha estat per a mi seriosa i santa, però mai màgica, com afirmen alguns autors.

El batxillerat em va aportar dades que havia d'aprendre per examinar-me. En la dècada dels seixanta, a Vézelay, hi vaig trobar la guia del pelegrí. En aquesta basílica, en un altar, també hi vaig veure una imatge d'un pelegrí com a expressió de santedat moderna. La lectura del llibre em va fascinar.

La meua primera visita va ser amb tenda de campanya. A la nit vaig reflexionar i vaig resar emocionat. Aquí el sant bisbe Pere de Mezonzo va compondre la *Salve Regina*, que he resat tantes vegades. Vaig recordar sants del camí, a més d'Amaro, Domènec de la Calzada, Joan d'Ortega...

Recomano molt la lectura d'aquesta guia que també es troba a internet. Forma part del *Codex Calixtinus*. L'autor n'és Aymeric Picaud. Descriu el pelegrinatge, les dificultats i la idiosincràsia dels pobles per on passa. Sé que algunes persones, i alguna entitat, han fet la via per trams. Enguany vaig a tal lloc, camino una estona i me'n torno a casa. L'any vinent en faré un altre i, de mica en mica, hauré fet tot el camí. Una musulmana m'explica que li agrada el camí perquè hi troba gent amb qui parlar i uns paisatges que des d'un tren no pot contemplar. Un altre hi va anar amb bicicleta, i no cal dir que no creia en res. Se'n va endur la Compostel·la com un trofeu de la gesta.

A París, Vézelay, Le Puy, a la Cerdanya francesa, he vist senyals que indiquen que són l'inici o pas de Compostel·la. He parlat amb gent que des de Bèlgica, Alemanya o França van a Santiago i m'han explicat el seu fervor i la seva esperança. Jo, que he estat moltes vegades a Roma, Jerusalem, Betlem i Natzaret, quan he visitat Santiago, m'he sentit malalt. Notava dins meu tot el fervor i l'esperança de tots els sants del camí. El meu ministeri em permet viure la vocació transitòria de pelegrí durant molt pocs dies. He sortit el dilluns i torno el dissabte. He estat fidel a confessar els meus pecats i celebrar l'Eucaristia seriosament.

No he deixat de mirar el *botafumeiro*, abraçar la imatge de l'apòstol i comprar-me alguna cosa d'atzabeja, com és de rigor. Em sentia solidari amb els milions de pelegrins que hi arriben des de llocs allunyats i que també l'han fet. Són detalls jocosos, però un complement antropològic ben ric.

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

Les tradicions humanes

Es respiren aires de confrontació (Mc 7,1-13). Fariseus i alguns mestres de la Llei observen que alguns deixebles de Jesús no observen certes tradicions (rentar-se les mans ritualment abans de menjar, fer les ablucions en tornar del mercat, rentar vasos i gerros...). Fan una pregunta acusatòria a Jesús: «Com és que els teus deixebles no segueixen la tradició dels antics, sinó que mengen amb les mans impures?» Jesús, a partir d'una cita del profeta Isaïes, els acusa d'hipòcrites, perquè honoren Déu amb els llavis, però en mantenen allunyat el cor. La doctrina que ensenyen es basa en preceptes humans. Comportaments mecànics, repetitius, ritualistes... sense fons, sense entranya, sense consciència. Jesús fa dues denúncies. Primera, que donin prioritat a les tradicions dels homes per sobre dels manaments de Déu. Una lectura profunda d'aquest principi permet afirmar un fet evident: viure a la llum de l'evangeli implica, en determinades circumstàncies, superar ritus, tradicions i costums. Un exemple: l'esclavitud és contrària a la Paraula de Déu, però la tradició es mantenia vigent com una pràctica assumida de manera acrítica. Encara avui existeix en alguns indrets. Quantes coses són acceptades per les tradicions dels homes i s'oposen en realitat als manaments de Déu! Per tant, danyen també un mateix i els altres.

Segona, desfer-se dels manaments de Déu en nom de la tradició. Un exemple: l'afany de poder i de domini sobre els altres pobles impulsa, en alguns casos, les guerres de religió. Amb tot, en aquest cas es crebanten dos manaments divins: no mataràs i no et prendràs el nom de Déu a la lleugera. Mai no es pot utilitzar Déu per justificar una guerra. Jesús posa el cas de qui sostreu els béns als seus pares per lliurar-los a Déu, i així oblida atendre el seu pare i la seva mare. I afegeix: «De coses com aquesta, en feu moltes.»

El fariseisme es recolza en la lletra, la formalitat, l'aparença. Ignora el fons, l'essència, el valor profund de les coses. D'aquesta manera, es cau en la hipocresia i en la falsa superioritat moral sobre els altres. La pràctica tradicional del dejuni no es resol amb signes externs de compunció i amb vestits de sac, com alguns acostumaven a fer. El Senyor, a través del profeta Isaïes, diu que el dejuni que el complau és el «que allibera els qui han estat empresonats, deslliga les corretges del jou, deixa lliures els oprimits i trosseja jous de tota mena. Comparteix el teu pa amb els qui passen fam, acull a casa teva els pobres vagabunds, vesteix el qui va despullat. No els defugis, que són germans teus! Llavors brillarà com l'alba la teva llum, i les teves ferides es clouran en un moment» (58,6-8). Amor i solidaritat enfront de formulisme buit. Essència enfront d'ego. Ésser enfront d'aparença.

Manaments de Déu enfront de tradicions humanes. Sense hipocresies ni enganys.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viqui70@yahoo.es

El bon veïnat

Durant l'estiu s'acostumen a celebrar les festes majors dels pobles i dels barris. Al Raval això es fa al voltat de la Mare de Déu del Carme. És en ocasions com aquestes quan surt el millor —i a vegades el pitjor— de les persones. A mi m'agrada veure allò que podem catalogar entre el millor i que dona a la vida un caire agradable enmig de les dificultats diàries.

He viscut les festes del meu barri amb la mateixa il·lusió que acostumo a posar en moltes coses de cada dia. I és que, si estem atents, n'hi ha moltes, de coses bones, per aprendre de la gent!

M'agrada veure la quantitat de sacrifici i de dedicació desinteressada que hi ha darrere de cadascuna de les actuacions i jornades festives

Enmig de les dificultats de cada dia podem aprendre molt de la gent

d'aquestes festes: la senyora que s'ha passat un gratat d'hores per preparar la xocolata desfeta amb la qual podrà berenar tothom que s'acosti al carrer Salvador; les que la reparteixen sense cansament a les persones de la llarga cua, els joves

monitors que preparen els «raperos» perquè es llueixin amb les seves cabrioles i cants, els homes i dones que després de la festa i d'una jornada plena es queden fins a les 3 de la matinada per recollir les taules, escombrar i deixar-ho tot ben endreçat... Quanta dosi de sacrifici amagat que fa possible que la majoria pugui gaudir d'unes festes! I això després d'aplegar bastoners de diferents llocs de Catalunya, fent així possible conservar les tradicions de casa nostra.

Però allò que m'agrada més del meu barri és la unió de les diferències, si és que se'n pot parlar. Un grup de dones marroquines, amb la seva habilitat per a tot el que és guarnir i crear formes i colors, són les que dirigeixen el treball que té per finalitat fer del carrer amb més mala fama el centre de la bellesa i el bon gust. Una gran catifa de flors amb els rètols de «Festa Major» serà l'obra d'art de moltes mans que s'uneixen perquè el barri pugui gaudir una mica més.

Allà estem amb la regidora de l'Ajuntament de Ciutat Vella que, amb la seva família i uns quants membres del seu equip, ajuden a fer realitat el somni d'un barri que ja és digne, però que volem que ho sigui també als ulls dels qui no ho saben.

I acabo amb un sentiment de gratitud envers un grup de joves «bohemis» que amb la seva imaginació i capacitat creativa han ficat la mà al barri creant llocs que alegren el veïnat i amb els quals treballem junts persones de diferents edats, classes, condicions, ideologies i religions. Si dels primers cristians es deia: «Mireu-los com s'estimen», m'agradaria fer servir aquesta frase per definir el que han estat les festes del barri i com han posat de manifest un fet semblant. I si «on hi ha amor allí hi ha Déu», crec que Ell ha tingut, sens dubte, un lloc al nostre barri...

Tradició i qualitat al servei de l'hostaleria des de 1880

Venda
T 93 318 14 95
F 93 412 44 55
Roger de Llúria, 12-14
08010 Barcelona

Lloguer
T 93 308 01 04
F 93 308 71 93
Pg. de la Verneda, 150
08020 Barcelona

CASA GAY S.A.
www.casagay.com

Zoom

Eduard Brufau

La confessió de Jordi Pujol, que ha tingut durant més de 30 anys diners no declarats fora d'Espanya, ha sacsejat la política i la societat catalanes. El qui va ser 23 anys president de la Generalitat ha provocat així decepció i desgany tant entre els companys de partit com entre els contrincants polítics i molts ciutadans. Jordi Pujol ha reconegut públicament l'error que va cometre i el mal que se'n pugui derivar. Aquest fet es fa públic en un moment delicat pels nombrosos casos de corrupció i per la proximitat de la consulta.

Esqueles a Catalunya Cristiana

Tel. 934 092 810

Si us plau, rectifiqui

Sr. Director, em dirigeixo a vostè amb una súplica provocada en veure un exemplar de *Catalunya Cristiana* del 6 de juliol del 2014. A la pàgina 11 hi ha un requadre còmic, «Amb bon humor», que sap greu perquè no només pren a la lleugera el nom de Déu (Jesús) i al·ludeix directament a la curació de la sogra de sant Pere (Mt 8,14-16; Mc 1,29-31; Lc 4,38-39), sinó també a un dels miracles de la seva caritat desbordant i la missió salvadora, que en tantes vegades es van manifestar (i es manifesten). No escric mai als diaris, fonamentalment perquè no tinc gaire temps, però avui, dono tanta prioritat a això que li escric immediatament amb el prec que, si us plau, aquesta publicació «d'informació i de cultura religiosa» rectifiqui aquest «humor» que amb una «ingenuïtat» rebutjable, superficialitat i dessacralització està en l'àmbit no del que és subjectivament opinable, sinó en l'àmbit del segon manament de la Llei de Déu, cosa veritablement impròpia d'un setmanari de cultura religiosa. He observat, quan he comentat aquest fet, que algunes persones «no hi donen gaire importància» (!?)... tot i que, en fer-los notar que això és una trista i rebutjable pèrdua de sensibilitat i formació religiosa, conclouen que era cert, que no se n'havien adonat, i que moltes vegades surten coses semblants. Molt sorpresa i disgustada, no només en nom meu sinó també d'altres lectors, suplico que arregli aquesta situació. Agraïm la seva atenció i la recta solució.

CARMEN ROSA TOGORES
Cardedeu

Posar en pràctica el sentit de l'humor

Tinc un enorme respecte per Jesús i els Evangelis. És més, posats a mesurar l'amor a Jesucrist, el meu no quedaria en mal lloc. Però entenc que cal aprofitar allò que Déu ens ha donat, que són els cinc sentits més el sentit de l'humor. I posar-lo en pràctica. Estic segur que Jesús també el tenia i no diguem Déu, en crear-nos. No és la meua intenció anar contra cap manament i menys contra el segon, cosa seriosa. Diuen que la veritat ens farà lliures i jo afegisc que el bon humor també.

QUIQUE, dibuixant d'humor

«La saeta rubia»

Justament quan el Mundial del Brasil entrava en la recta final, Alfredo Di Stefano ens ha deixat. I, encara que no sóc aficionat a l'esport que va portar al triomf «la saeta rubia», vull deixar el meu record a la persona que sens dubte ha estat més que un futbolista. Don Alfredo, de fort caràcter en un primer contacte i de gran bonhomia segons els que el van conèixer de prop, era un home amb moltes virtuts humanes que han transcendit al món del futbol. Di Stefano, el futbolista total, l'argentí humil que va fer les Europes, el que de la pilota en deia *vieja* i de la gespa, *pasto*, el qual va merèixer una pel·lícula, és la viva imatge d'una Espanya en blanc i negre. No és pas una imatge pejorativa. Sense enyorances que qualsevol temps passat és millor, l'època que ha

marcat el senyor Alfredo ens deixa uns valors que no passen mai de moda. Un dels més importants és el respecte per la gent gran, encara que només sigui pel que ens van ensenyar.

PEDRO J. PIQUERAS
Girona

Ha reconegut els elements d'identitat del poble de Catalunya

El Rei, en la seva visita a Girona (Catalunya), va subratllar que la col·laboració sincera i generosa és el millor camí per construir, entre tots els espanyols, un projecte comú de convivència, pau i desenvolupament polític i social. El contrast entre el missatge del Rei i la resposta del

nacionalisme reflecteix el problema que tenalla aquesta comunitat autònoma. Cal lamentar que la resposta a les paraules del rei Felip no sigui la lleialtat constitucional i el respecte. Hores abans de la presència dels Reis, el Parlament català havia aprovat una moció en la qual es vinculava el procés separatista amb la proposta d'un referèndum sobre monarquia o república. A aquest despropòsit s'uneix la insolència d'Artur Mas que no va estar present en el moment en què el Rei feia el discurs. El rei Felip, que ha reconegut els elements d'identitat del poble de Catalunya, de la seva llengua i de la seva història, ha elevat l'horitzó de les aspiracions legítimes de la societat civil. Ara cal una resposta adient.

JOSÉ MORALES
Palafrugell

Podeu enviar les cartes a: redaccio@catalunyacristiana.cat

Amb bon humor

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Què passa amb les bodes?

Pel que es diu, sembla que ja gairebé no es casa ningú per l'Església. En una resposta que vostè va donar deia que no veia cap inconvenient a batejar els fills de parelles que, podent-se casar, no ho fan. I crec que són moltes. Vol dir que aquesta praxi no afavoreix precisament que la gent no es casi? Una altra cosa: li sembla normal posar de padrí de baptisme qui viu en oberta contradicció amb la fe o moral?

Compte amb les generalitzacions poc fonamentades! És veritat que en molts indrets, la taxa de nupcialitat referida al Matrimoni canònic ha baixat i molt en pocs anys, però d'aquí a dir que ja no es casa ningú hi ha molt recorregut. La dada que vostè comenta és certa, però no l'hem de considerar al marge d'un conjunt de dades que ens parlen d'una crisi global. També podríem dir que la immensa majoria de batejats en l'Església catòlica en molts indrets no van gairebé mai a missa, ni es confessen, ni reben la Unció dels malalts... I a un nivell extra eclesial també podem afirmar que són molts els joves que eludeixen un compromís merament civil i opten per conviure sense més... També hi ha, gràcies a Déu, cristians que s'esforcen per dur una vida autènticament evangèlica en tots els aspectes i continuen essent aquest llevat dins la massa que donarà fruit al seu temps. Jo crec que el camí de regeneració, lent i no pas fàcil, ha d'anar en aquesta perspectiva: no només «batejar» sinó formar cristians de debò i capacitar-los amb els mitjans adients per viure la seva vocació. I aquests mitjans ja sabem quins són: bona formació, bona doctrina i els auxilis imprescindibles de la Gràcia que ens vénen per la pregària i els sagraments. I molta paciència, superant la temptació d'arrencar el jull abans d'hora, perquè el Senyor el pot convertir en bon blat. Dit això li demano que rellegeixi l'escrit meu que vostè cita. En cap moment deia que «no veia cap inconvenient a batejar els fills d'aquells que, podent-se casar, no ho fan». Simplement ponderava el bé espiritual del nen i la disponibilitat dels pares i padrins a facilitar-li l'educació cristiana. No es poden posar més impediments que els imprescindibles i tampoc no es pot forçar un consentiment matrimonial a deshora. Això no treu, i recordo el que vaig escriure, que calgui parlar molt seriosament amb els pares d'aquests nens perquè prenguin consciència de la irregularitat de la seva situació i la superin el més aviat possible. I hi ha casos en què, gràcies a Déu, s'aconsegueix. Finalment, responc a la seva darrera pregunta dient que no només no em sembla normal, sinó que em sembla del tot inapropiat i imprudent. Molta serietat en la iniciació cristiana!

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).
A Ràdio Estel, de dilluns a divendres,
a les 23.00, podeu escoltar la versió
radiofònica d'El Consultori

Carta oberta als cristians que s'adhereixen al Pacte Nacional pel Dret a Decidir

Jordi Gaya Nofre
Barcelona (Nou Barris)

Diu un polític francès que la centralitat política és on és la gent. A Catalunya està ocupada pel dret a decidir. I aquesta voluntat majoritària ha cristal·litzat en diferents institucions que recorren tot el territori català, i conflueixen en l'anomenat Pacte Nacional pel Dret a Decidir. Una adhesió significativa a aquest Pacte és la de Cristians pel Dret a Decidir, conformada per més de 50 associacions cristianes.

El procés sociopolític que ha col·locat el dret a decidir fins a la seva actual hegemonia política s'ha realitzat desvinculat sistemàticament d'un diàleg veritable, sobretot en termes morals. Ningú no dubtaria que una consulta als catalans per conèixer si els catalans volen llançar bombes sobre la ciutat de València seria una consulta antidemocràtica i immoral, per molt consulta que fos. La dimensió política és inseparable de la dimensió moral.

El Magisteri de l'Església ofereix elements de judici que qüestionen la senda que recorre en aquests moments una part important del poble català. El Magisteri no nega el dret de secessió, però el condiona, oferint pautes de discerniment que estan sent silenciades o ignorades a Catalunya: el grau d'opressió, la naturalesa dels greuges i el grau de democratització de les estructures polítiques en què està inserit el poble; el patrimoni comú creat durant segles o temps d'història i convivència comuna, i els avantatges i conseqüències que suposa la creació d'un nou Estat, per als qui es volen independitzar i per als qui són amputats. Tot això des del Bé Comú.

A Catalunya, cap d'aquestes tres qüestions assenyalades no ha estat tractada com requereix el dret de totes les nacions. Les qüestions a tractar que proposa el Magisteri són de sentit comú, però han estat silenciades. En el si de la societat catalana ha irromput un obstinat i subtil monocultiu sobiranista, sense diàleg autèntic. I el resultat és que avui la centralitat política està ocupada pel «dret a decidir si volem o no separar-nos», amb una legitimitat moral i democràtica que gairebé ningú no qüestiona.

La simple al·lusió al Bé Comú del tercer dels apartats posa al descobert l'actual deriva del separatisme catalanista, que ha situat Ítaca en el si de la Unió Europea. Com tracta la UE els immigrants? Permet la UE el comerç d'armes? Combat la UE l'economia criminal i mafiosa? S'oposa la UE a les multinacionals que espremen els nens esclaus? És còmplice de l'avortament planificat? Està compromesa la UE amb la recerca del Bé Comú? Bé Comú

Agusti Codinach

El dret de les nacions com a expressió de la sobirania cultural no té per què implicar el dret d'autodeterminació

o Barbàrie?

A Catalunya, la centralitat política no l'ocupa el Bé Comú i això és el que hauria de preocupar els cristians. La temptació de desvincular el dret a decidir dels continguts de les preguntes és un esquer inacceptable donada la naturalesa de la qüestió tractada.

En el manifest d'adhesió s'exposen tres raons a aquesta «complexa i delicada qüestió». Primerament, afirmen que la voluntat de la majoria no es pot ignorar, ni jutjar i inhabilitar per immadura i manipulada. Respectar la voluntat que expressi un poble és per als signants un principi ètic. Però la veritat és que la voluntat de la majoria no és un criteri ètic absolut.

Dos segles enrere, el Magisteri Pontifici ja es va oposar al «voler del poble» com a criteri de veritat. El 1789, durant la Revolució Francesa, el poble va transferir la sobirania del Rei a l'Estat i aquest va adquirir el seu caràcter sobirà, encara que la «voluntat del poble», que va lluitar fins a la mort, era una altra. La sola voluntat de les majories no és garant de Justícia ni Veritat, postula el Magisteri.

En segon lloc, s'emparen en una interpretació parcial del Magisteri de l'Església: «Els pobles i nacions... tenen el dret a existir, a desenvolupar-se, a mantenir la pròpia identitat, llengua i cultura, a autogovernar-se, a ser considerats subjecte polític, a ser protagonistes de la seva història i el seu destí i, per tant, en certes condicions que cal jutjar cas per cas, dret a constituir-se en Estat independent.»

Sant Joan Pau II, el gran defensor del dret de les nacions com un principi configurador de la pau internacional, és i hauria de ser una gran referència, com a mínim per als que ens reconeixem cristians. Joan Pau a la Unesco (1980) deia: «Sóc fill d'una nació que ha viscut les majors experiències de la història, que ha estat condemnada a mort pels seus veïns en diverses ocasions, però que ha sobreviscut i ha seguit sent ella mateixa. Ha conservat la seva identitat. El dret de cada nació a fonamentar la seva cultura i el seu futur no és el ressò de cap nacionalisme, sinó que es tracta d'un element estable de l'experiència humana. Vetlleu, amb tots els mitjans al vostre abast, per aquesta sobirania fonamental que posseeix cada nació en virtut de la seva pròpia cultura. Protegiu-la! com la nineta dels vostres ulls. No permeteu que aquesta sobirania fonamental —la cultural— es converteixi en presa de qualsevol interès polític o econòmic.»

Per Joan Pau II, la nació la conformen uns indicadors culturals (memòria històrica, llengua i una actitud davant la vida i el misteri de Déu), que conformen la sobirania cultural i són l'ànima i l'esperit dels pobles.

Per això, en l'ordre internacional cal preservar la identitat de cada poble. El Magisteri fonamenta en l'home aquest dret dels pobles: és un fonament antropològic, precisament per evitar que el nacionalisme pugui estendre al marge i separadament de la persona, com succeeix en l'estat hobbesià, en les monarquies absolutes i en els totalitarismes.

Per al Magisteri, l'home, subjecte, fi de les realitats temporals, és el subjecte de la nació i el fonament antropològic dels drets de les nacions, que són els drets humans. Aquest és el nucli central per a la promulgació de la Declaració de les Nacions i des del qual s'articula el Magisteri en l'anomenada qüestió nacional.

El concepte de nació no es redueix al concepte de nació política, ni a la nació cultural. Per tant, el dret de les nacions com a expressió de la sobirania cultural no té per què implicar el dret d'autodeterminació, expressat com a independència o secessió. Ni la pau internacional ni el dret fonamental a l'existència de les nacions exigeixen necessàriament una sobirania estatal.

Aquesta identificació entre cultura, identitat, nació i estat ja va ser denunciada per Hannah Arendt, com una via d'accés al totalitarisme.

I la tercera línia argumental dels adherents es recolza en el «sentiment de maltractament» que tenen els catalans en el seu encaix amb Espanya. Atribuir-se el paper d'interpret, del sentiment dels qui vivim a Catalunya, revelant un «sentiment de maltractament», no és només una greu ofensa a tots els pobles d'Espanya i als qui els reconeixem la seva enriquidora aportació al poble català, també és un trist balanç que únicament pot formular-se des de la ignorància de la història protagonitzada pels homes i dones que van lluitar per la justícia i la pau a la mateixa Catalunya que alguns ara volen «separar».

[CatCristEstiu]

SUPLEMENT D'ESTIU CULTURAL I SOLIDARI

NÚM. 5

Petjades de la Seva Presència

Falses il·lusions

Carlos Dorado
Sacerdot de Getafe

**«La seva confiança s'esfondra,
s'aguanta en una teranyina»
(Jb 8,14)**

En una teranyina de seda perfectament confeccionada podem veure-hi habitualment en espera pacient les aranyes. Poden estar-se setmanes en una mateixa posició per no consumir energia. La seva vida gira al voltant de la teranyina que construeixen. Sense ella, no serien res, tot depèn d'aquest fil que basteixen.

Encara que la teranyina pot semblar molt forta per la seva resis-

tència; amb només un dit es pot trencar. El diable també teixeix de falses il·lusions la nostra vida, de camins més senzills. El mal és una aposta atractiva, senzilla, ràpida, que com una teranyina s'entreteixeix per les nostres accions sense que ens n'adonem. Amb una aparença de seguretat posem tota la nostra vida en alguna cosa: la feina, l'oci, l'esport, una sèrie de televisió, el futbol. Res d'això no és dolent, però quan el nostre cor se n'hi va al darrere i Déu deixa d'ocupar el primer lloc, aleshores hem construït una falsa teranyina de seguretat al voltant del no-res. Només qui és capaç de veure la teranyina pot deslliurar-se de la seva abraçada enganxosa i saber que aquesta teranyina no suporta les escames de la realitat.

Tradicions culinàries

Els atuellis i els «secrets» de la cuina caputxina

En ocasió de les principals festes, a la taula dels convents i monestirs hi solia haver els plats extraordinaris i les pitances dobles, es prenia xocolata i cafè i, sobretot, es menjava la gustosa crema dels caputxins, la dolçor de la qual era afinada amb «cañella bona sens picar, y un granet de sal», tal com se'ns descriu en el text manuscrit dels *Avisos e instruccions* [sic] adreçats «als aprenents de coc». En aquests *Avisos* propis de la cuina a la caputxina també se'ns indica que per afinar la pilota servida al refector en els dies de festa (quan es menjava la carn d'olla), calia afegir a la massa de carn «alguna gota de llimona y un pols petit de sucre per donar-li finô[r], y no gust de sucre».

Tant els convents de caputxins, com també en el de les monges caputxines, tenien al costat del refector un espai anomenat *Cànova* on s'hi guardaven, o netejaven, alguns dels atuellis i plates que s'empraven habitualment en el refector. Cada frare o monja guardava els seus coberts i l'escudella de beure dins d'un calaix del refectori, juntament amb el tovalló. Durant els àpats, se solia llegir, i tant els frares caputxins com les monges eren convocats al refector amb un toc de teula metàl·lica (que substituïa la campana). En ocasió d'algunes solemnitats, les taules del refector (sempre sense tovalles) s'adornaven amb flors i herbes oloroses, seguint una vella tradició franciscana, de gran arrelament, encara vigent avui.

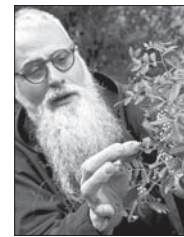
Un dels aspectes més polèmics de la vida

quotidiana dels caputxins de la Catalunya setcentista, i que més afectà a la relaxació de la tradicional austeresa dels frares, fou la introducció del tabac en pols —el rapè— i, sobretot, el prendre xocolata en alguns àpats. Aquestes innovacions foren esguardades per alguns frares com un greu atemptat a l'observança tradicional, a més de ser unes novetats qualificades de molt mundanes i pròpies dels seglars. Cal assenyalar, però, que entre les famílies benestants d'Europa, ja des del segle dissetè, la xocolata havia adquirit una gran popularitat. Els frares caputxins es mostraren bons coneixedors de les propietats de la quina, del cafè, del te i del cacau, així com també d'altres productes i espècies procedents de l'Orient. En els anys previs a l'exclaustració s'anà introduint en la vida social i, per influx de la moda, també en la vida conventual, aquest costum de prendre tabac en pols. Acompanya aquest article, a tall d'il·lustració, gravat divuitesc amb el principal utilitatge emprat pels cuiners.

Cada frare o monja guardava els seus coberts i l'escudella de beure dins d'un calaix del refectori, juntament amb el tovalló

Fra Valentí Serra de Manresa
Arxiver dels Caputxins de Catalunya

Viatjant pel món

Oman i la Tomba de Job

Diuen que les roses de Masqat són les millors per fer perfums. Roses enmig del desert, i no qualsevol desert, sinó el desert més inhòspit de la terra: el desert de Rub al-Khali.

A molts els agrada el desert. El desert és com un mar a la terra, on les estrelles són els senyals de guiatge, i només pots arribar a bon port si tens uns allionats acompanyants, coneixedors dels camins inexistents enmig de les dunes. També, a part de ser un lloc per on fer camí, és el lloc per excel·lència en què anacoretes cercaven estar a soles amb Déu. Vaig conèixer fa temps uns extravagants col·leccionistes de deserts, viatgers que volien visitar tots i cadascun dels deserts del món. Certament, era un bell propòsit.

Oman, a la península Aràbiga, és un d'aquests països del desert. La seva capital, Masqat, ciutat portuària històrica, que es remunta al temps més remot, també va ser propietat dels portuguesos quan des de l'Índia arribaven fins a l'Àfrica. Ptolemeu, al segle II, parlava d'aquest indret com d'un «port amagat», *cryptus portus*, envoltat per muntanyes. Segurament que els primers pobladors van venir navegant

Qui no voldria sentir-se una mica aventurer del desert i posar els peus en aquella terra banyada pel mar aràbic?

pel mar, arribats de les terres del lemen o de molt més lluny encara.

Avui Masqat, i tot Oman, és un lloc que s'obre als viatgers lentament. Els viatgers, per la seva banda, valorant el destí, a poc a poc decideixen trobar-se amb aquest indret amagat en el seu propi nom, amb tradicions nascudes en les tendes dels beduïns, a les cases

dels pescadors. Qui no voldria sentir-se una mica aventurer del desert i posar els peus en aquella terra banyada pel mar aràbic? A la nit, anar a sorprendre les tortugues, just en trencar l'ou, quan en frenètica cursa cerquen abraçar l'escuma de les onades a la platja. Al matí dibuixar amb la mirada l'ombra de les palmeres en la terra àrida, i pensar en la dolçor dels dàtils a punt per ser recollits. Viatjar a una de les regions del món on encara hi ha molt per estudiar del seu passat, de la seva història preislàmica, quan aquella part del món també era habitada per poderoses comunitats jueves i comunitats de cristians de tradicions antigues.

A Oman hi ha un lloc anomenat Tomba de Job, i és que aquestes terres aràbigues, en certa mesura, també queden lligades a Job: perquè ell és del país d'Us (entre l'Aràbia i Edom), perquè és el «gran home entre els homes de l'Orient» (els habitants del desert siroaràbic), perquè quan els tres amics el visiten un d'ells és anomenat Elifaz de Teman (del lemen). Llegint el llibre de Job, el llenguatge del misteri ens captiva, igual que aquestes terres aràbigues misteriosament tancades fins fa poc.

Bàrbara Virgil
Rutes bíbliques i expedicions culturals
Ruth Travel

Estiu solidari

Els voluntaris locals van agafant les regnes del projecte

El cap de setmana passat, el Pablo, el voluntari mexicà que viu amb nosaltres, ens va convidar a casa seva. Viu a Guaymas, una ciutat costera que es troba a unes tres hores de trajecte de Huatabampo. Vam marxar dissabte i vam tornar diumenge. Van ser 24 hores de turisme intens que ens van fer desconnectar del voluntariat. La veritat és que se'ns va fer estrany marxar i, encara que soni exagerat, vam trobar a faltar els «nostres nens i nenes». Però va ser una molt bona experiència. La família del Pablo ens va rebre amb els braços oberts, amb molta alegria i ganes d'ensenyar-nos les seves tradicions i la seva terra. Van portar-nos de ruta per indrets molt bonics mentre xerràvem de les diferències entre Catalunya i Mèxic. Són moltes les coses que ens diferencien, però també moltes les que ens uneixen. Ah! i a la nit ens van convidar a una festa de *quinceañera* amb *marichis*, ball i molt menjar.

Pel que fa al desenvolupament de la nostra tasca com a voluntaris, volem destacar que estem orgullosos de com els animadors i animadores, juntament amb les voluntàries locals, van agafant les regnes del projecte. Tenen ganes de transformar l'Oratori

Els consells sobre com combatre la calor no ens falten, i les begudes com l'aigua de jamaica tampoc. Però res refresca més que el somriure d'un infant

i fer-se'l seu. Aquesta setmana han organitzat un petit mercat per recaptar fons per a una sortida, i han començat a preparar la festa de cloenda amb idees molt originals que no impliquen cap despesa (en un lloc on els recursos són limitats, això és clau). També s'han mobilitzat juntament amb nosaltres per crear un espai de Cinema els divendres.

Dilluns vam viure un petit sisme i, aquests últims dies, les temperatures han pujat molt, i es fa palès el fet que la calor sembla afectar-nos més que a la resta. A causa de la calor extrema hem hagut d'endarrerir l'horari de les activitats i allargar-les fins més tard. Valorem petites

coses com ara la brisa del capvespre i l'ombra d'un arbre. Els consells sobre com combatre la calor no ens falten, i les begudes com l'aigua de jamaica tampoc. Però res refresca més que el somriure d'un infant.

Llibres

ROGER HÉBRARD**On és el Papa? Busca'l a París**

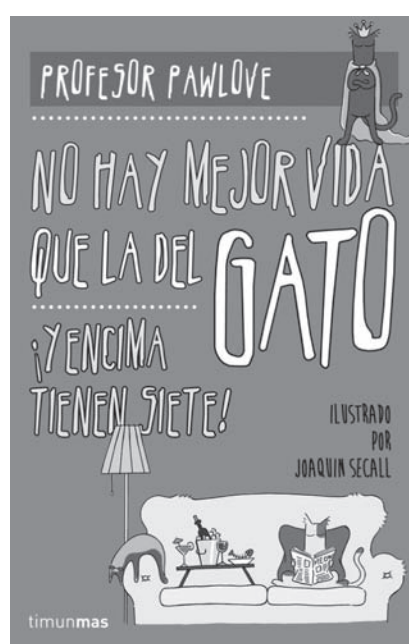
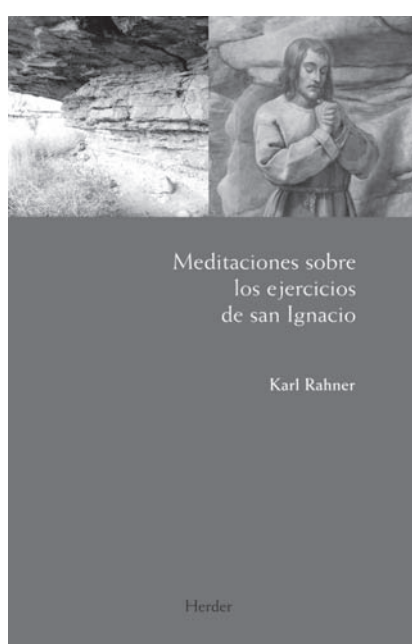
Malinka Libros, 2014, 16 pàg.

KARL RAHNER**Meditaciones sobre los ejercicios de san Ignacio**

Herder, 2014, 308 pàg.

PROFESOR PAWLOVE**No hay mejor vida que la del gato ¡y encima tienen siete!**

Timun Mas, 2014, 186 pàg.

SARA LAGES i MAVI VILLATORO**365 experiencias con tus hijos**

Busca el Papa a cada làmina i també un paraiga, una pilota, un gos, un gat i un personatge repetit. I, si t'atreveixes, compta quantes motxilles hi ha en el conjunt de làmines: 85, 92, 105? Si no ho has aconseguit... continua buscant. És fantàstic! Diver-tit! Fàcil?

Notre Dame, Moulin Rouge, Museu del Louvre són algunes de les meravelloses il·lustracions que et mostraran La Ciutat de la Llum.

Rahner impartia tandes d'exercicis a estudiants de teologia i eren aquests receptors els que solien copiar el que el teòleg anava explicant. Dos jesuïtes van recollir aquests manuscrits i els van donar la forma necessària perquè poguessin ser accessibles per a tothom.

Avui tenim disponible una nova reedició d'aquest text, en el qual Rahner va aconseguir apropar al nostre temps la gran riquesa i intensitat de la meditació ignasiana.

El gat, i no l'humà, és l'animal que ocupa el lloc més elevat en la piràmide evolutiva. Que creguem el contrari és únicament a causa de les arts astutes de manipulació felina i a un interès ocult en utilitzar-nos per viure com un rei.

Aquest llibre, il·lustrat per Joaquín Secall, conté declaracions revolucionàries de Misifú, el gat objecte d'estudi del professor Pawlove.

Si ets d'aquells pares intrèpids que no es queden a casa i que volen sorprendre els seus fills amb plans entretinguts i originals, aquest és el teu llibre. Vestir-se d'apicultor i recollir mel deliciosa, baixar a una mina autèntica, dormir en una khaima beduïna... et proposem 365 experiències úniques per compartir amb els teus fills arreu d'Espanya. Propostes divertides que transmeten il·lusió per la vida i que us ajudaran a gaudir del temps que passeu plegats.

La ciutat de Sabadell, marcada des del segle XIX per l'esperit industrial, conserva nombroses esglésies d'èpoques i estils ben diferents. Visitem quatre temples ben representatius d'aquesta ciutat del Vallès que són un testimoni de la devoció i la vida espiritual dels sabadellencs fins a l'actualitat.

Esglésies emblemàtiques

SANTUARI DE LA MARE DE DÉU DE LA SALUT

Separat de Sabadell pel riu Ripoll, dalt d'un turonet i envoltat de pinedes, trobem el santuari de la Mare de Déu de la Salut. Patrona del bisbat de Terrassa aquesta advocació mariana és el referent espiritual indiscutible de la ciutat i de bona part del Vallès des de fa segles. De lluny estant sobresortint el campanar modernista, molt airós i de colors vius, que contrasta amb la pal·lidesa austera de la resta de l'exterior de l'edifici.

Ens fa de guia la Maria Carme Creus, responsable de la botiga i guia del santuari, que ens explica l'origen d'aquesta devoció mariana: «Antigament en aquest indret hi havia l'ermita de Sant Iscle i Santa Victòria, que en moments d'epidèmia es convertia en un lloc de quarantena per als malalts. En ocasió d'una gran plaga, amb l'ermita plena de persones malaltes, l'ermità va anar a buscar aigua a la font, on va trobar una bonica imatge de la Mare de Déu. La va portar fins a l'ermita i a partir de llavors els qui bevien d'aquella aigua quedaven guarits. Així es va convertir en lloc de pelegrinatge.»

El que més ens crida l'atenció de l'interior de l'església són el conjunt de pintures murals que cobreixen la totalitat dels murs. Talment com en l'època medieval aquí els frescos, que expliquen els episodis històrics més rellevants de la devoció a la Mare de Déu, tenen un gran protagonisme. La nostra amfitriona ens fa saber que les pintures i els vitralls són obra de l'artista sabadellenc Antoni Vila Arrufat, que les va elaborar després que l'any 1936 el santuari fos cremat. Per damunt del bonic baldaquí decorat amb mosaic que cobreix l'altar veiem la imatge de la Mare de Déu, d'expressió dolça i amb l'Infant als braços.

«Aquesta no és la imatge original», ens diu la Maria Carme. «La que va trobar l'ermità no ens ha arribat. A les acaballes del segle XIX els germans Vallmitjana en van esculpir una de molt maca que va ser destruïda a cops de pic l'any 1936 i només en conservem un dit. La que tenim ara és de després de la guerra.» Pujant cap al cambril a mà esquerra veiem una vitrina amb exvots de tota mena que els fidels hi han anat deixant al llarg dels anys. La nostra guia ens explica com està d'arrelada la devoció a la Salut a Sabadell i el punt de referència en què s'ha convertit. «Tots nosaltres li tenim una gran estimació. S'hi celebren molts casaments i és un lloc de trobada dels sabadellencs. Per això l'any 2008 vam tenir una alegria molt gran quan el bisbe la va proclamar patrona de la diòcesi de Terrassa. Ara també organitzem visites guiades per a grups i activitats per a escoles, per tal que les noves generacions coneguin i estimin la Mare de Déu de la Salut.»

Observem la imatge de la Mare de Déu, il·luminada i envoltada de bonics mosaics daurats. Coronada i vestida amb una túnica té un aspecte alhora dolç i noble. Des d'aquí vetlla per la salut física i espiritual de tots els seus fills de Sabadell i de la diòcesi que humilment li demanen protecció.

Eduard
Brufau

ITUALS URBANES

iques de Sabadell (i II)

ESGLÉSIA DE SANT AGUSTÍ DELS ESCOLAPIS

Una de les esglésies més impressionants i poc conegudes de Sabadell és la de Sant Agustí, del col·legi dels escolapis. L'aspecte exterior, a causa de l'ús abundant del maó, li confereix un curiós aspecte fabril que l'austeritat de la façana inacabada encara ajuda a reforçar. L'adopció d'aquest estil al cor de la coneguda com a «Manchester catalana» és una mostra evident de la voluntat d'encarnació de l'Església en la realitat social de cada lloc.

Entrem al temple acompanyats de Jordi Fontoba, el director de l'escola, i el primer que ens sorprèn és la claror càlida que inunda tot l'espai interior. Els nombrosos finestrals deixen entrar sense entrebancs la llum del sol, que acarona suaument les imatges dels sants d'un dels costats de l'església. Jordi Fontoba ens fa saber que «l'arquitecte va ser Bernardí Martorell, i va optar per l'anomenat gòtic industrial, que combina els arcs apuntats i les voltes de creueria amb el maó». El resultat és una església de grans dimensions i d'una alçada impressionant que conjumina amb encert el color torrat dels maons dels arcs amb la pintura pàl·lida dels murs i les voltes.

Ens criden l'atenció els bonics altars que hi ha a les capelles laterals. Entre d'altres hi veiem les imatges de la Mare de Déu de Montserrat, de sant Benet, del Sagrat Cor de Jesús i també, és clar, de sant Josep de Calassanç, fundador dels escolapis. «L'església es va inaugurar l'any 1932», ens diu Jordi Fontoba, «però els altars, la majoria dels quals són d'alabastre, no es van començar a fer fins als anys quaranta.» Tots ells estan fets amb delicadesa i les imatges dels sants són d'una gran noblesa, amb consonància amb la majestuositat de l'edifici.

«És una església que forma part del patrimoni de la ciutat», ens explica el director del col·legi, «i necessita una atenció especial i estar alerta de possibles reparacions. Però el fet que sigui tan gran també permet no només que hi celebrem eucaristies molt concorregudes, com les misses familiars que fem una vegada al mes, sinó també altres actes com ara concerts o trobades amb alumnes i pares.» L'església de Sant Agustí de l'Escola Pia també ha proporcionat alguna anècdota curiosa que Jordi Fontoba ens fa saber: «Als anys trenta Le Corbusier va venir a Catalunya i també va visitar Sabadell. La persona que li va fer de guia per la ciutat va ser ni més ni menys que el paleta encarregat de les obres de Sant Agustí, que es deia Simó Piera.»

Sant Agustí és una església que pel material de construcció enllaça amb l'arquitectura industrial, i per dimensions s'acosta a una catedral. Tot i ser una construcció que encara no té ni cent anys, aquesta església elegant, espaiosa i plena de llum forma part indiscutiblement de l'ànima de Sabadell. L'esperit fabril, l'arquitectura religiosa, la pregària i la celebració dels sagraments i l'ensenyament cristià formen un tot a l'església de Sant Agustí dels escolapis.

Pelegrinatge a **ROMA** amb vaixell Del 15 al 19 de setembre del 2014 Presidit pel Cardenal Lluís Martínez Sistach

Un viatge amb Grimaldi Lines converteix el trajecte en una experiència única.

Dins del vaixell: Celebrarem l'Eucaristia presidida pel Cardenal Lluís Martínez Sistach, i gaudirem de la seva conferència «El papa Francesc que trobarem»

A Roma assistirem a l'audiència general del Papa

Amb motiu del 35è aniversari del setmanari *Catalunya Cristiana* i el 20è aniversari de Ràdio Estel

* **Preu: 595€** Inclou ferry Grimaldi anada i tornada + hotel 4* a prop del Vaticà + pensió completa + trasllats i visita

Per a més informació 934 092 770 (Núria Ortín)

* Base mínim 50 persones per autocar en cabina doble interior. Consultar programa.

L'Església i la Gran Guerra

Fa cent anys: el primer Nadal de la Guerra

La I Guerra Mundial, exceptuant l'Imperi Otomà i algunes forces colonials d'indígenes africans o asiàtics que van ser-hi incorporats com a tropes auxiliars o regulars de les seves metròpolis, va ser, essencialment, un enfrontament entre cristians: catòlics, ortodoxos, anglicans, luterans, baptistes... tots creien en Crist.

Quan va arribar el primer Nadal, el del 1914, els combatents que feia alguns mesos s'havien estancat en una terrible guerra de trinxeres, amb un desgast extraordinari, eren en un gran front que s'estenia sobretot en terrenys belgues.

Si a les posicions de trinxeres sol ser habitual que els combatents, situats a cent o dos-cents metres de distància, a tret de fusell que en diuen, s'insultin, a vegades a viva veu, a vegades utilitzant altaveus, sobretot si parlen el mateix idioma, aquell dia també van encomanar-se els uns als altres l'esperit nadalenc.

Qui més qui menys escombrà i enramà la seva posició i fins i tot, en la mesura que era possible, la il·luminà.

Primer van atacar els alemanys, cantant a cor *Stille Nacht*, el nostre *Santa Nit*. El seu cant s'escampava a

quilòmetres i quilòmetres del front. De posició en posició, un grup d'hommes a cadascuna d'elles cantava la cançó i l'orfeó s'estenia per tot el front, per tota la guerra.

Especialment els britànics —perquè els francesos sentien que l'enemic era dins de casa seva— van passar al contraatac: cançons de Nadal britàniques, escoceses, belgues, se

Els soldats que es feien la guerra cantaven junts, menjaven junts, compartien beguda, cigarretes, es regalaven coses

sentien a l'altra banda, fins que un soldat, dos, tres, van saltar la trinxera però no amb la baioneta calada sinó amb el cor ben obert i, llavors, alguns d'aquells a qui anomenaven enemics van fer el mateix.

A la terrible zona de ningú, la llarga i estreta llenca de terra entre les dues trinxeres, els soldats que es feien la guerra cantaven junts, menjaven junts, compartien beguda, cigarretes, es regalaven coses, muntaren un partit de futbol entre les «seleccions» d'Alemanya i Anglaterra, retiraren i enterraren els morts que havien quedat en aquells terrenys. Tot el dia de Nadal de 1914 el van passar així.

Algunes unitats aconseguiren d'allargar la treva fins a Cap d'Any, però els estats majors de tots dos exèrcits s'enfadaren molt, amenaçaren, i ho feren tot per evitar que el 1915 es tornessin a produir casos així. Amb tot, aquell Nadal fou diferent i demostrà que el poble és igual a banda i banda: el mateix fred, la mateixa pluja o el mateix sol cauen de la mateixa manera damunt del soldat a banda i banda del parapet. Perquè les guerres, els poderosos les fan fer al poble, els les deixen perdre i, al final, els ho fan pagar.

Joan Pallarès-Personat
Historiador

Estiu en família: manual d'instruccions

Pregar amb els néts sí que és sembrar!

He tingut ocasió de saludar unes quantes àvies quan amablement em demanaven que signés algun dels meus llibres de pregàries. Sovint em deien el nom dels néts, i expressaven un desig: «A veure si així pregunuen una mica...» amb un to més resignat que esperançat, adolorit per la certesa que el fill o la filla, que potser havien compartit moltes eucaristies amb la família, s'havien apartat del camí de la vivència i la celebració de la fe. Altres àvies, en canvi, tot i que la situació familiar devia ser similar, em demanaven que hi posés el seu nom: «El tindrà a casa, perquè quan vinguin els meus néts, pregaran amb mi...» Ah, com m'agraden aquestes àvies tan apanyades!

«Però, si a casa no són practicants, vols dir que hem de ser nosaltres, els avis...?» Doncs sí, i tant que sí! Àvies i avis, si aquest estiu els vostres néts —de qualsevol edat— passen més temps amb vosaltres, no dubteu mai a oferir-los el regal de la vostra fe, viscuda amb joia en família: beneïu la taula, amb les vostres paraules i amb les seves cançons; feu pregària al matí, o al vespre, o al matí i al vespre, amb pregàries senzilles tretes d'un llibre o de les seves pròpies intencions (acostumeu-los a preguntar-se «per qui demanem avui a Déu?» en lloc de «què demanem avui a Déu?»); reseu amb ells el Parenostre, i si no el saben, feu-lo ben a poc a

Àvies i avis, si aquest estiu els vostres néts passen més temps amb vosaltres, no dubteu mai a oferir-los el regal de la vostra fe

poc, animant-los a aprendre'n un mica cada dia i celebrant el seu èxit en recordar-lo; assistiu a missa amb convicció i amb paciència (sigueu previsors i endueu-vos alguns contes, uns llibres, una llibreta...

pedregós, o terra bona i fèrtil... però vosaltres sou sembradors! Confieu en la qualitat de la llavor, i en el fet que l'escampeu amb tota la força del vostre amor: no hi ha llum, aigua ni adob millor!

Juanjo Fernández

És autor de «La Pregària de la Porta», «Preguem de la A a la Z» (Ed. Claret) i «Déu ens perdona sempre» (Publicacions de l'Abadia)

res que faci soroll, però que us pugui ajudar a tots a superar algun moment més «difícil»; expliqueu-los episodis de la Història Sagrada (l'Arca de Noè, Josep i els seus germans, Moisès i la Terra Promesa, les muralles de Jericó, David i Goliat...) i feu-ho com si fossin un conte més, bo i sabent que són molt més que contes... Sigueu, això sí, prudents i no els aclapareu, però no us n'amagueu mai: sou els seus avis, els avis que creuen en Déu!

A la Paràbola del Sembrador els vostres néts potser seran marge del camí, o terreny

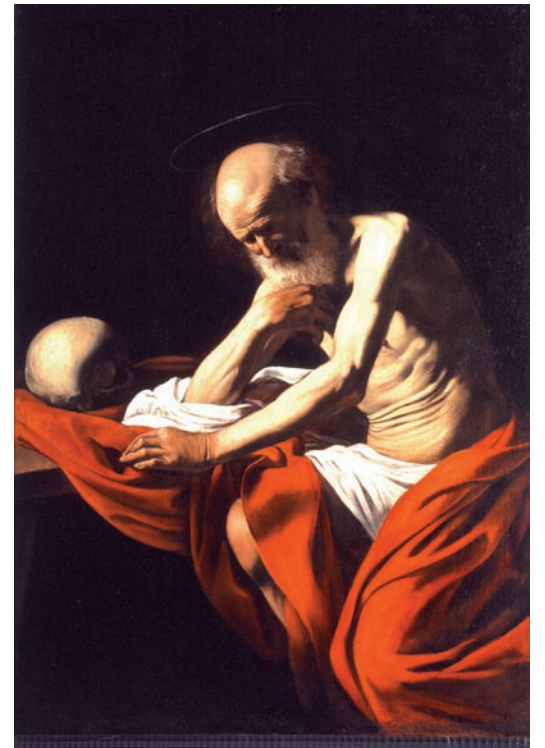
L'entrevista de l'estiu

L'antiquari ARTUR RAMON fa una radiografia del Caravaggio de Montserrat

«El pare Ubach va comprar el quadre en una subhasta a Roma»

Carme Munté

L'historiador de l'art, antiquari i galerista Artur Ramon desvetlla en un llibre breu i de petit format la història fascinant del Caravaggio de Montserrat. Al llibre *Sant Jeroni penitent de Caravaggio* (Col·lecció Monografies del MDM, Publicacions de l'Abadia de Montserrat), Artur Ramon parla de la importància de Michelangelo Merisi da Caravaggio en la història de l'art, de la seva biografia i de com va arribar a Montserrat l'única obra d'aquest pintor que es conserva a Catalunya. La va adquirir el pare Bonaventura Ubach en una subhasta l'any 1915, però sense ser conscient del seu valor artístic.

«Sant Jeroni penitent», 1605, Museu de Montserrat.

En el món de la pintura Caravaggio marca un abans i un després?

Absolutament. És dels pocs pintors de la història de l'art capaç per ell mateix de transformar el món que hereta i de projectar un món nou. Un estel fugaç. Un revolucionari de la pintura al nivell de Giotto, Masaccio i Miquel Àngel, els seus predecessors.

Què representa el Sant Jeroni de Montserrat?

És una obra important que prové de la col·lecció Giustiniani, un dels només quatre exemplars de l'artista que hi ha a Espanya i l'únic a Catalunya. Si fésim una valoració entre la vuitantena d'obres que va deixar l'artista, aquest quadre estaria entre els vint primers.

Com arriba a Montserrat?

El compra el pare Bonaventura Ubach el 1915 —enguany farà cent anys— en una subhasta a Roma pel fet que el sant representat era un escriptorista com ell. Es va atribuir a Ribera, però provenia de la col·lecció Magni. Roberto Longhi ja l'havia identificat com a Caravaggio.

Com es va descobrir que era de

Caravaggio?

Fou el cèlebre historiador de l'art Joan Ainaud de Lasarte qui va fer la connexió entre el quadre de Montserrat i el que Longhi coneixia. Més tard es va saber que estava en l'inventari de la col·lecció Giustiniani, un dels mecenes del Merisi, amb la qual cosa qualsevol dubte sobre l'atribució va quedar esborrada.

Com definiria el Museu de Montserrat dins de la museografia de Catalunya?

És un dels tres grans museus catalans després del MNAC i del MEV però possiblement el més desconegut de tots. A més, és l'únic museu del món en el qual les seves col·leccions vénen a través de donacions. I a més quan van comprar uns quadres, un va resultar ser de Caravaggio. No deu haver-hi alguna intercessió divina en tota aquesta gestió tan afortunada?

Ens apassiona
ajudar
els que necessiten ajuda.
I a tu?

A Lunet Solidario ens apassiona ajudar els que necessiten ajuda amb accions que contribueixen a netejar el món de pobresa, malalties, analfabetisme, marginació... Per això, donem suport a projectes promoguts pels nostres clients, amb qui compartim valors. Es tracta de projectes vinculats a millores en l'educació, condicions de vida o desenvolupament de zones deprimides. Si també t'apassiona ajudar, entra a www.lunet.es o a www.caritasbcn.org/ca/. Gràcies.

En col·laboració amb **Caritas**
Un NO per a ningú.

RECOMANACIONS D'ESTIU

El millor estiu

Mar i muntanya envoltat dels que estimes: familiars i amics. Descansant, llegint i escrivint, per aquest ordre

Una lectura

Els aforismes sobre l'art de saber viure d'Arthur Schopenhauer

Una música

Secret garden de Bruce Springsteen

Un lloc que val la pena descobrir

El Montseny en general i Viladrau en particular

Paraula i vida

Les vacances del papa Francesc

En un dels llibres que s'han publicat sobre el papa Francesc o sobre els seus escrits —el titulat *Ment oberta, cor creient*— hi ha una anècdota molt significativa sobre les vacances de qui aleshores era el cardenal arquebisbe de Buenos Aires i ara és el papa Francesc.

Escriu el pròleg del llibre l'arquebisbe de Santa Fe de la Vera Cruz, José María Arancedo, que diu el que segueix: «Recordo, i això és una cosa testimonial, que una vegada li vaig preguntar sobre les seves vacances, què feia durant el mes de gener —temps de vacances en el món austral—, a on anava. Recordo que em respongué que es quedava a la cúria i descansava resant i llegint —rellegint— els clàssics. La seva resposta em sorprengué, però em serví, i he mirat de posar-la en pràctica. Quant hem perdut culturalment amb la ruptura amb el món clàssic!», afegeix encara aquest arquebisbe, company del Papa a l'Argentina, que diu que veu en aquesta

estimació del Papa per la lectura dels autors clàssics el secret del seu bon maneig de l'idioma i de la bellesa i la sobrietat de la seva prosa.

Aquest bon maneig de l'idioma es deu també al fet que el pare Bergoglio, essent un jove jesuïta, va ser professor de literatura al Col·legi de la Immaculada Concepció de la ciutat de Santa Fe, portat pels jesuïtes. «Abans d'entrar al Seminari havia estudiat Química —ha explicar el Papa en un llibre-entrevista— i vaig pensar que em donarien alguna matèria científica, però no, em van encomanar impartir psicologia i literatura. La psicologia l'havia estudiat quan vaig cursar filosofia i em resultava fàcil, mentre que per a la literatura, que m'agradava molt, vaig haver-me de preparar durant l'estiu», explica qui aleshores era el cardenal Bergoglio.

El professor Bergoglio animava els seus alumnes a escriure contes. En un viatge a Buenos Aires els va ensenyar a l'escriptor Jorge Luis Borges. Li

varen agradar tant que va dir que calia publicar-los i es va oferir per escriure'n el pròleg. Així fou, i es van editar amb el títol de *Cuentos originales*. A més, el pare Bergoglio va portar un dia el mateix Borges a fer una classe als seus alumnes del col·legi de Santa Fe.

Els lectors ja saben, a hores d'ara, que el Sant Pare continua amb aquest bon costum que tenia a Buenos Aires: dedicar el temps de vacances —durant el qual continua a la seva residència del Vaticà— a la pregària i la lectura. I també a treballar. Ell mateix em va explicar durant una audiència al final de l'estiu passat que havia dedicat els dies de les vacances a redactar l'exhortació apostòlica *La joia de l'Evangelí*, que és el document programàtic del seu pontificat.

Que l'exemple del Sant Pare ens sigui un estímul per dedicar el temps de vacances al cultiu de la pregària i la lectura. I, si pot ser, dels autors clàssics.

Lluís Martínez Sistach

Cardenal, arquebisbe de Barcelona

Als quatre vents

Les virtuts són alegres

En un poble dels Estats Units es va detectar que l'índex de criminalitat era des de feia anys molt menor que en altres pobles veïns. Quan es va fer l'estudi sociològic, molts homes esmentaven una mestra. Els investigadors van localitzar la dona i van conversar amb ella. La frase més significativa que van obtenir va ser: «Com vaig arribar a estimar aquells nois!»

La virtut de la caritat, l'amor, està per damunt de totes les altres, com ho va ensenyar Jesucrist i com sant Pau se'n va fer ressò. La col·loco, doncs, per davant en aquesta exposició d'algunes virtuts cristianes que vull fer durant aquest mes d'agost. Prefereixo parlar de virtuts, sense entrar en una disquisició dialèctica amb els valors. Tots ens entenem. Les virtuts tenen una arrel moral, no responen només a un consens social o una regla

de majories i minories.

Per descomptat, quan parlem de valors, ens referim als positius, no als negatius. Així, per exemple, pensant en la *constància*, a ningú no se li ocorre que es pugui considerar un valor en el cas del lladre que ha estat detingut dotzenes de vegades per robatori. I quan es parla del valor *justícia*, no podem pensar que ho sigui l'aplicació de la pena de mort; ni tampoc en el cas del valor *llibertat*, quan ens referim a una estafa.

Al marge dels termes, sí que m'interessa destacar que les virtuts no són cosa del passat, o imposicions de l'Església, ni són tristes ni de color morat, ni «burgeses», com va voler ridiculitzar-les Nietzsche. Són, en definició clàssica, hàbits operatius bons, i alegres, perquè permeten la persona ser més ella mateixa en la seva plenitud i

possibilitats.

Tots tenim experiència, també en la seva projecció cap als altres, de l'alegria que irradia al seu voltant una persona sincera, treballadora, humil i solidària, i com n'és, de molesta, una altra que sigui mentidera, vaga, superba i egoista. Que siguin alegres no vol dir que siguin fàcils, ni que la seva adquisició o millora sigui immediata, cosa que xoca amb una societat en la qual ens hem acostumat a demanar respostes immediates. Quan un cercador d'internet triga deu segons a respondre a una petició nostra, exclamem: «Que lent!» Un nen enterra un dia una llavor i l'endemà va a veure si ja ha sortit l'arbre. Les virtuts exigeixen constància, repetició, paciència, com el qui va a un gimnàs. Aconseguirà el que es proposa en la mesura que lluiti esportivament, alegrement.

Jaume Pujol Balcells

Arquebisbe de Tarragona i Primat

La Bona Notícia també a internet
www.catalunyacristiana.cat

I ARA ENTRA A LA NOVA PÀGINA WEB DE CATALUNYA CRISTIANA I CONSULTA LA NOSTRA HEMEROTECA. HI TROBARÀS TRENTA ANYS DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb
www.flama.info

FLAMA
AGÈNCIA CRISTIANA DE NOTÍCIES

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIAI 2)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 2)

AGOST

3. DIUMENGE

Diumenge XVIII de durant l'any, Verd. Lectures: Isaïes 55,1-3 / Salm 144 / Romans 8,35.37-39 / Mateu 14,13-21
SANTORAL: Cira, vg.; Gustau, b.; beata Joana d'Aza; Lídia.

4. DILLUNS

Sant Joan Maria Vianney (MO), Blanc. Lectures: Jeremies 28,1-17 / Salm 118 / Mateu 14,22-36
SANTORAL: Perpètua, mr.

5. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Jeremies 30,1-2.12-15.18-22 / Salm 101 / Mateu 15,1-2.10-14. O bé: Dedicació de la basílica de Santa Maria la Major (ML), Blanc.
SANTORAL: Mare de Déu de les Neus. Afra, mr.; Osvald, rei.

6. DIMECRES

Transfiguració del Senyor (F), Blanc. Lectures: Daniel 7,9-10.13-14 / Salm 96

/ Mateu 17,1-9

SANTORAL: Hormisdes, p.; Just i Pastor, mr.

7. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Jeremies 31,31-34 / Salm 50 / Mateu 16,13-23. O bé: Sant Sixt II (ML), Vermell; Sant Gaietà (ML), Blanc.

SANTORAL: Albert Tràpani, prev.

8. DIVENDRES

Sant Domènec de Guzmán (MO), Blanc. Lectures: Nahum 1,15;2,2;3,1-3.6-7 / Salm Dt 32 / Mateu 16,24-28
SANTORAL: Ciríac, Llarg i Esmaragde, mr.

9. DISSABTE

Santa Teresa Beneta de la Creu (F), Vermell. Lectures: Osees 2,14b.15b.19-20 / Salm 44 / Mateu 25,1-13
SANTORAL: Esteve, b. i mr.; Domicià, b.; Romà, mr.

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

Doneu-los de menjar vosaltres

Quan la notícia del degollament del Baptista arribà a oïdes de Jesús, «es retirà d'allí en una barca a un lloc desert, tot sol». Conscient que la seva vida corria perill, es retira a un lloc clandestí. En veure una multitud nombrosa de seguidors vinguts de tot arreu, «sentí compassió per ells i guarí els qui es trobaven malament». Però s'havia fet de nit. Els seus deixebles se'ls volien treure del damunt: «Desert és aquest lloc i l'hora és ja passada; acomiada les multituds, perquè se'n vagin a les aldees i es comprin menjar.» La resposta de Jesús és contundent. «No tenen cap necessitat d'anar-se'n; doneu-los de menjar vosaltres.» Els deixebles parlen en termes mercantils i financers: «¡No tenim aquí més que cinc pans i dos peixos!» Jesús els fa col·laboradors seus: «Porteu-me'ls.» El desert, on solien escamotar-se els insurrectes, és per a Jesús un paradís on «la multitud», ara ja singularitzada, ha d'aprendre a compartir: «I havent ordenat a la multitud que es recolzés sobre l'herba verda, prengué els cinc pans i els dos peixos; alçà la mirada al cel, pronuncià la benedicció i, havent-los partit, donà els pans als deixebles, i els deixebles al seu torn a les multituds.» En passar per les mans dels deixebles, els pans es multiplicaren. «En menjaren tots i se sadollaren, i recolliren dels trossos sobrants dotze cistelles plenes.» Compartint es podrà saciar la fam de tot Israel. Però els deixebles no aprengueren la lliçó: «Els qui havien menjat eren tots ells homes, exactament cinc mil, sense nens ni dones.» Tenen consciència de ser suficientment nombrosos per fer una revolta messiànica. Per això Jesús, en adonar-se'n, «immediatament forçà els deixebles a pujar a la barca i que se li avancesin a l'altra riba, fins que hagués acomiadat les multituds». Vol evitar que aprofitin la situació per fer un alçament militar. El relat finalitza com havia començat: «I havent acomiadat les multituds, pujà a la muntanya tot sol a pregar» (Mt 14,13-23a).

Lectures bíbliques

Diumenge XVIII de durant l'any

Lectura primera

Is 55,1-3

Veniu i mengeu

Lectura del llibre d'Isaïes:

Això diu el Senyor: «Oh tots els assedegats, veniu a l'aigua, veniu els qui no teniu diners, compreu i mengeu, compreu llet i vi sense diners, sense pagar res.

»Per què perdeu els diners comprant un pa que no alimenta, i malgasteu els vostres guanys en menjars que no satisfan? Escolteu bé, i tastareu cosa bona, i us delectareu assaborint el bo i millor. Estigueu atents, veniu a mi, i us saciareu de vida. Pactaré amb vosaltres una aliança eterna, els favors irrevocables promesos a David.»

Salm responsorial

144

El Senyor és compassiu i benigne,
lent per al càstig, gran en l'amor.
El Senyor és bo per a tothom,
estima entranyablement tot el que ell ha creat.

R. Tan bon punt obriu la mà, Senyor,
ens sacieu de bon grat.

Tothom té els ulls en vós, mirant esperançat,
i al seu temps vós els doneu l'aliment.
Tan bon punt obriu la mà,
sacieu de bon grat tots els vivents. **R.**

Són camins de bondat, els del Senyor,
les seves obres són obres d'amor.
El Senyor és a prop dels qui l'invoquen,
dels qui l'invoquen amb sinceritat. **R.**

Lectura segona

Rm 8,35.37-39

Res de l'univers creat no serà capaç
d'allunyar-nos de Déu que,
en Jesucrist, ha demostrat com ens estima

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Roma:

Germans, qui serà capaç d'allunyar-nos del Crist, que tant ens estima? Els contratemps, la por, les persecucions, la fam o la nuesa, els perills, la mort sagnant? De tot això en sortim fàcilment vencedors amb l'ajut d'aquell qui ens estima. Estic ben segur que ni la mort ni la vida, ni els àngels o altres poders, ni res del món present o del futur, ni els estols del cel o de les profunditats, ni res de l'univers creat no serà capaç d'allunyar-nos de Déu que, en Jesucrist, el nostre Senyor, ha demostrat com ens estima.

Al·leluia

Mt 5,4b

L'home no viu només de pa;
Viu de tota paraula que surt de la boca de Déu.

Evangeli

Mt 14,13-21

Tothom en menjà tant com volgué

Lectura de l'evangeli segons sant Mateu:

En aquell temps, quan Jesús rebé la nova de la

mort de Joan Baptista, se n'anà amb una barca cap a un lloc despoblat. Així que la gent ho va saber el van seguir a peu des dels pobles. Quan desembarcà veié una gran gentada, se'n compadí i curava els seus malalts. Els deixebles, veient que es feia tard, anaren a dir-li: «Som en un indret despoblat i ja s'ha fet tard. Acomiadeu la gent. Que se'n vagin als poblets a comprar-se menjar.» Jesús els respongué: «No cal que hi vagin. Doneu-los menjar vosaltres mateixos.» Ells li diuen: «Aquí només tenim cinc pans i dos peixos.» Jesús respongué: «Porteu-me'ls.» Llavors ordenà que la gent s'assegués a l'herba, prengué els cinc pans i els dos peixos, alçà els ulls al cel, digué la benedicció, els partí i donava els pans als deixebles i ells els donaven a la gent. Tothom en menjà tant com volgué i recolliren dotze coves plenes de les sobres. Els qui n'havien menjat eren tots plegats uns cinc mil homes, sense comptar-hi les dones i la mainada.

«Una força ha sortit de mi»

Jaume González Padrós

Director de l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona

A l'inici de la segona part del Catecisme, aquella que parla de la sagrada litúrgia, hi trobem la reproducció d'un fresc de la catacumba de Sant Pere i Sant Marcel·lí, a Roma, de començament del segle IV. En ella hom hi pot veure representada l'escena evangèlica de la dona que patia hemorràgies, agenollada davant del Senyor, mentre allarga la seva mà a fi de tocar la borla del mantell de Jesús. Aquest, conscient del que ha passat, mira la dona i, mentre amb una mà recull el seu mantell a l'alçada de la cintura, li allarga l'altra, oberta, amb un gest d'acolliment i anunci de guarició, com ens descriuen els tres evangelis sinòptics.

Sant Marc fa notar que «Jesús s'adonà a l'instant de la força que havia sortit d'ell» tot just el tocà la dona, i sant Lluç explica que, mentre Jesús cercava qui l'havia tocat, exclamà: «Sé que una força ha sortit de mi.» És el mateix evangelista qui ens informa que, les multituds acudien a Jesús per escoltar-lo i fer-se guarir de les seves malalties «perquè sortia d'ell una força que guaria tothom» (Lc 6, 19).

En tractar de litúrgia, doncs, i especialment dels sacraments, no podem oblidar de quina manera en parla el Catecisme: «"Forces que surten" del cos del Crist, sempre vivent i vivificant, accions de

l'Esperit Sant que actua en el seu Cos que és l'Església.» I afegeix: «Els sacraments són "les obres mestres de Déu" en la nova i eterna aliança» (núm. 1116).

La litúrgia, doncs, remet a aquesta aliança que tingué lloc en la sang del Fill de Déu. «És aquest misteri del Crist allò que l'Església anuncia i celebra en la seva litúrgia, per tal que els fidels en visquin i en donin testimoniatge en el món» (Catecisme 1068).

Ja sabem que la paraula «litúrgia» significa originàriament «obra pública», «servei de part i a favor del poble». En la tradició cristiana vol dir que el poble de Déu participa en «l'obra de Déu» (cf. Jn 17,4). És a dir, que per mitjà de la litúrgia, el Crist, el nostre Redemptor i Gran Sacerdot continua en la seva Església, amb ella i per ella, l'obra de la nostra redempció (cf. Catecisme 1069).

Tot aquest do de Déu està meravellosament expressat en el primer capítol de la Constitució sobre la sagrada litúrgia del Vaticà II. En ell hi trobem uns principis i fonaments teològics de gran densitat, que ens fan comprendre la litúrgia des de la seva perspectiva més fonda, és a dir, com una realitat que ve de Déu i a Ell s'adre-

ça, tot elevant-nos, amb aquest moviment, cap al si de la Santa Trinitat.

Precisament per aquesta identitat, la litúrgia és també una acció de l'Església del Crist. L'edifica i la manifesta com a signe visible de la comunió de Déu i els homes per mitjà de Crist. Però perquè aquesta comunió doni fruits en la vida dels fidels, la participació en la litúrgia ha d'anar precedida per l'evangelització, la fe i la conversió de cor (cf. Catecisme 1072). Sense les necessàries disposicions personals, la gràcia de Déu, que es vessa en cada acció sagrada, segurament serà rebuda en va (cf. SC 11). Caldria que tinguéssim molt en compte aquest fet, i abandonar una praxi pastoral que tendeix, en molts llocs, a reduir tota trobada cristiana a la celebració de la missa, sense discernir si els destinataris en qüestió han estat degudament educats per a la seva vivència conscient, activa i fructuosa. Evidentment, no estem defensant un retorn a la mirada dels sacraments com un premi per als més virtuosos; amb tot, no sembla que el punt just sigui abocar a la celebració sacramental aquelles persones que no en tenen una adequada (encara que imperfecta) preparació exterior i un sincer desig interior, com sens dubte el tenia la dona que pintaren a la catacumba romana.

El sant de la setmana

Per Eduard Brufau

Santa Teresa Beneta de la Creu

- ✓ Nascuda a Breslau, Alemanya, avui Wroclaw, Polònia, l'any 1891
- ✓ Filòsofa de família jueva convertida al cristianisme
- ✓ Religiosa carmelita i mística
- ✓ Va morir al camp d'extermini d'Auschwitz l'any 1942
- ✓ Canonitzada el 1998 per Joan Pau II

Nascuda en una família alemanya de religió jueva, Edith Stein va deixar la pràctica religiosa en arribar a l'adolescència i es va centrar en els estudis. Ben aviat va demostrar una gran intel·ligència i un interès profund per temes filosòfics, per la qual cosa va estudiar en diverses universitats alemanyes. Amb només 25 anys es va doctorar en Filosofia i es va convertir en deixeble eminent d'Edmund Husserl, fundador de la fenomenologia.

La seva inquietud intel·lectual la va dur a llegir l'autobiografia de santa Teresa de Jesús, obra que la va commoure tant que es va convertir al catolicisme i es va fer batejar. A partir de llavors va abandonar la universitat i va exercir de mestra en una escola de dominiques, al mateix temps que anava creixent la seva vocació religiosa. L'any 1933, amb l'arribada al poder de Hitler, Edith Stein va haver de deixar la docència perquè era de família jueva. Pocs mesos després entrava al Carmel de Colònia, on prenia el nom de Teresa Beneta de la Creu. Com a carmelita va escriure diverses obres filosòfiques, metafísiques i sobre espiritualitat carmelitana. L'antisemitisme creixent va fer que l'any 1938 les superiors l'enviessin a una comunitat dels Països Baixos, on va estar segura fins a l'esclat de la Segona Guerra Mundial i la invasió nazi. L'any 1942 va ser arrestada i juntament amb la seva germana Rosa va ser deportada a Auschwitz, on va morir a la cambra de gas.

«Educar per a la virtut comporta obrar bé»

El P. Enric Puig publica un recull dels articles escrits al Full Dominical

Carme Munté

Caminava una tarda el P. Enric Puig pel carrer Elisabets de Barcelona quan va rebre una trucada. Era del cardenal arquebisbe Lluís Martínez Sistach. Tenia una proposta molt concreta: feia uns dies que s'havia mort el P. Lluís Armengol i la glossa que escrivia setmanalment al *Full Dominical* havia quedat òrfena. Calia buscar-li un substitut i el P. Enric Puig, també jesuïta i company de comunitat, era el candidat idoni. Després de 317 articles la valoració no pot ser més positiva. *Contemplar els fets de cada dia* (Editorial Claret) és un recull d'aquests articles.

Com valora l'exercici d'escriure setmanalment sobre «els fets de cada dia»?

Escriure aquests articles m'ha permès apropar-me als fets de cada dia, a la vida de les persones, des de la contemplació creient. Apropar-me a la quotidianitat amb les seves clarors i foscors i descobrir-hi la proximitat de Déu Pare, les petjades que hi deixa el caminar de Jesús i la força de l'alenada de l'Esperit. He pretès i pretenc que sigui un exercici de contemplació, seguint sant Ignasi quan convida a apropar-se als relats evangèlics *como si allí me hallare* i amb actitud de pregària.

Al llarg dels articles queda clar l'interès per l'educació. En aquest temps d'estiu, molts nens han anat de colònies, casals d'estiu... El temps de lleure és una escola de vida?

El temps de lleure ofereix un seguit de possibilitats que des d'un plantejament educatiu coherent i amb la col·laboració d'uns bons educadors pot ajudar a créixer i fer-se grans els infants i adolescents, sens dubte. Fer-se grans per dins i per fora. És una escola de vida perquè, amb intensitats diferents —segons sigui una colònia o un campament, un casal, una excursió o una activitat d'una tarda— pot ajudar a viure unes opcions de vida concretes de servei, reflexió sobre la pròpia vida i els fets de l'entorn, implicació en el bé comú, treball cooperatiu, relació amb els altres i amb la natura, coneixements de tècniques i aspectes culturals diversos...

Les vacances són ocasió per créixer en la fe en família?

Certament és un temps apropiat per treballar el creixement en la fe de joves i grans. És una ocasió per als adults, per testimoniar la fe davant els infants i els més joves, per ensenyar a dedicar un temps al Senyor personalment i en família, per descobrir espais sagrats —un cim, una ermita, un bosc, un monestir—, on fer una pregària senzilla i agraïda, per explicar la Bíblia o comentar l'Evangeli als més petits, per compartir l'eucaristia dominical amb una altra comunitat... Temps per

ENRIC PUIG JOFRA, *Contemplar els fets de cada dia*. Claret, 2014, 240 pàg.

ESTIU

És un temps apropiat per treballar el creixement en la fe de joves i grans

LOMCE

Les normatives són un referent, però l'activitat educativa desborda tota normativa

CASTELLÀ A LES AULES

Es tracta d'una reivindicació estrictament política i no pas educativa

resar, junts, el Parenostre que agermana i fa fills d'un mateix Pare.

En un dels articles vostè parla de recuperar virtuts i talents.

Penso que darrerament es fa un ús i abús de la formulació «educar en valors». La paraula *valor* és una paraula ambigua perquè el valor —esforç, constància, rigor...— pot ser utilitzat per obrar el bé i per obrar el mal. Em sembla més adient parlar d'educar per a la virtut, que comporta obrar el bé. Pel que fa a la paraula *talents*, penso que els cristians joves i adults som cridats a fer rendir el que Déu ha posat al nostre abast, siguin talents físics, espirituals o intel·lectuals, com una manera de servir i estimar els altres.

Després arriba el setembre i toca encarar un nou curs. Tenint

en compte la implantació de la LOMCE, quin missatge adreçaria als titulars de les escoles?

Cal tenir molt clar que de la llei a l'aula hi ha un recorregut molt llarg i allò que veritablement és important és el que es fa a l'aula. Els titulars han de tenir clar quines són les necessitats dels alumnes que en cada moment tenen al davant i quin és el seu projecte educatiu; a partir d'aquí és quan han de mirar d'ajustar el quefer escolar a allò que fixa la normativa. Les normatives sempre són un referent, però l'activitat educativa desborda tota normativa i allò determinant serà la persona de l'educador i el seu treball amb els alumnes.

La LOMCE és una llei recentralitzadora?

Ho és sense cap mena de dubte. I crec que els mateixos autors de la llei reconeixen que aquesta era una de les intencions del canvi legislatiu. Ho és pel que fa al currículum i l'avaluació, on les competències autonòmiques acaben esdevenint residuals, però també en altres aspectes menys transients. A alguns ja els pot semblar bé que així sigui, però nosaltres, tant políticament com pedagògicament, preferim models molt més descentralitzats.

Com a secretari general de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya, li ha tocat afrontar el degoteig de casos de famílies que demanaven educació en castellà per als seus fills. Quina ha estat la demanda per al curs 2014-2015 en les escoles cristianes? Els casos que hi ha hagut justifiquen tant de rebombori?

No disposem de dades, ja que sovint les demandes específiques es formulen directament al Departament, però sembla que són molt poques. De fet, es tracta d'una reivindicació estrictament política i no pas educativa. Les nostres escoles, com totes les del sistema educatiu a Catalunya, garanteixen uns nivells acceptables i força anàlegs de domini del català i del castellà en acabar els ensenyaments obligatoris. Entenc que la preocupació pedagògica ha de radicar aquí, en els resultats. L'ús de les diverses llengües a l'escola s'ha de supeditar als resultats que volem obtenir. És absurd que, estant d'acord amb els resultats, tot el debat giri sobre percentatges d'ús i qüestions que haurien de quedar en el terreny dels especialistes i no pas dels polítics ni dels jutges.

La consellera Rigau ha anunciat que més de 5.000 alumnes de tercer i quart d'ESO faran un servei a la comunitat el curs 2014-2015. Com valora aquesta iniciativa? No correspondria a les famílies la decisió?

Hi ha una tradició significativa, particularment a les escoles cristianes, d'impulsar l'acció concreta de servei com una manera de fer un aprenentatge pràctic de determinades actituds i valors. L'aprenentatge i el servei són iniciatives valuoses en l'àmbit escolar. Nosaltres les impulsarem i creiem que és bo estendre-les. El que no veiem és cap incompatibilitat amb les decisions o criteris familiars. Entenem que no és una qüestió greu de consciència, i que l'administració, com la mateixa escola, està plenament legitimada per incorporar aquesta iniciativa.

Barcelona

Santa Madrona presenta el seu pla de reforma

L'espai podrà ser utilitzat per a funcions complementàries a les de les celebracions litúrgiques

Montse Roset
Barcelona

El divendres 11 de juliol es va presentar a Barcelona, al centre cívic del Sortidor, la proposta de reforma arquitectònica de la parròquia de Santa Madrona. El projecte està emmarcat dins la proposta d'agrupament de les quatre parròquies del Poble-sec, una zona que també inclou les de la Mare de Déu de Lurdes, Sant Pere Claver i Sant Salvador d'Horta.

Els preveres Josep Catà i Joan Cabot van exposar tot el projecte, juntament amb l'equip d'arquitectes. L'objectiu és aconseguir un espai dins l'espai, mitjançant una arquitectura efímera, la qual cosa no vol dir que duri pocs anys, ja que és una construcció lleugera, no invasiva. Es tracta d'una arquitectura sobria, en el sentit de senzilla i alhora versàtil. La proposta vol millorar la calidesa de l'espai, afavorint la participació de la feligresia tant en les celebracions religioses com en els altres actes que s'hi duren a terme.

L'arquitecte Eloi Aran va explicar que la missió de fons del projecte és l'evangelització, seguint les directrius del Sant Pare des de l'exhortació apostòlica *Evangelii gaudium*, on fa una crida a «imaginar espais de pregària i de comunió amb característiques innovadores, més atractives i significatives per als habitants urbans». Aran també va recordar la imatge que Francesc presenta quan es refereix a les grans potencialitats de l'arquitectura: «Que boniques són les ciutats que, fins en el seu disseny arquitectònic, són plenes d'espais que connecten, relacionen i afavoreixen el reconeixement de l'altre!» (*Evangelii*

gaudium, 73 i 210).

L'arquitecte Giuseppe Giacalone, del gabinet d'arquitectura T113, va explicar que hi haurà una tarima a la nau central, d'un esglaó d'alçada (18 centímetres), que arribarà fins al presbiteri, amb la idea de donar uniformitat. L'espai finalitzarà amb 3 grades al fons, limitant amb l'actual presbiteri. El baldaquí donarà identitat i definició a l'espai del presbiteri, que serà el centre de tota la nau. L'element innovador del projecte és el moble corredís, que col·loquialment els arquitectes del gabinet anomenen «quiosc». Aquest moble es desplaça al llarg de la tarima central i permet dividir l'espai de 4 maneres diferents, perquè, de manera amable, es puguin emprar els metres quadrats de la nau per a diverses finalitats.

El nou moble permetrà que la feligresia quedi més recollida al voltant de l'altar, alhora que deixarà la part posterior de la nau per a altres usos, com pot ser una zona per a la relació humana després de les celebracions litúrgiques —com es fa als països del nord d'Europa—, o per a exposicions, i fins i tot per oferir el convit després d'un bateig. Les diverses posicions del moble permeten adequar les dimensions dels dos espais en què queda

JOAN CABOT
«És una aposta atrevida que sorprendrà, però que també ofereix una solució molt millor que no pas no fer res»

dividida la nau.

El moble corredís, que no arriba als 2 metres de profunditat, també farà la funció de bufet per al cobrament d'entrades en el cas de concerts musicals, estand per al lliurament d'informació, així com de guarda-roba, si convé. Tot i que no serà pas una cuina, és un espai adequat per servir-hi pastes i cafès en aquells esdeveniments en què convingui. L'alçada del moble és la justa per provocar una certa divisió de l'espai sense aïllar excessivament els dos àmbits.

La il·luminació del temple, de dimensions similars a una catedral, se centrarà en la creu central de la nau. Les capelles laterals, així com el cancell, la capella del baptisteri,

i altres zones adjacents no poden ser assumides en la reforma actual, i queden, per tant, pendents d'una futura fase de reforma. El cost de la reforma serà assumit gairebé al 100% per l'arquebisbat de Barcelona. Les quatre parròquies hauran de fer una aportació, en la mesura de les seves possibilitats. El responsable del projecte, Mn. Joan Cabot, va definir-lo com «una aposta atrevida que sorprendrà, però que també ofereix una solució molt millor que no pas no fer res».

Opinió

Les situacions de pecat

Parlar del pecat no és fàcil; és difícil entendre'l com a delictes i també és difícil d'entendre'l com a ofensa a Déu, una ofensa mereixedora d'un càstig etern. Que «som pecadors» està ben dit, si és que amb la paraula «pecador» volem expressar la vulnerabilitat de l'ésser humà, vulnerabilitat que es manifesta en un constant devesall de mancances que, si més no, posen de manifest la distància que ens separa de l'ideal d'una vida generosament fecunda en tota mena de virtuts; però, al meu entendre, seria un error centrar aquesta vulnerabilitat en el terreny, posem per cas, de la sexualitat, oïmés quan avui la sexualitat humana ha deixat de ser un tabú i ha reclamat el dret de ser tractada com qualsevol altra dimensió humana. En qualsevol cas, el pecat forma part de l'univers creient o de la fe. Però, quin sentit té

una suposada «situació» de pecat?

Si un té odi al seu germà, s'entén que aquest odi perdura fins que no hagi fet les paus amb el seu germà, i el pecat de l'odi continuarà en la seva consciència per molt que se n'acusi en un acte de penediment davant Déu. Però, és aplicable o comparable aquesta situació «pecaminosa» a la que se suposa que és la pròpia d'una persona que manté una relació sexual amb una altra persona fora del matrimoni canònicament celebrat? I, per què no es considera, o no es considera amb la mateixa gravetat, la situació d'una persona que ha adquirit fraudulentament uns determinats béns, o que, com a dirigent d'una empresa, permet l'explotació dels treballadors o que, com a polític, genera o és còmplice de corrupcions de tota mena o, simplement, té més amb compte l'obediència al

partit que l'obediència a la pròpia consciència?

De situacions de pecat no sé si n'hi ha. Però sí que sé que hi ha estructures de pecat. Em refereixo a qualsevol estructura que oprimeix la vida de les persones fins a asfixiar-la. Hi ha estructures de pecat i hi ha el pecat de les estructures, un pecat que contamina de tal manera una estructura determinada —posem per cas, una estructura religiosa— que, als qui hi estan sotmesos, de grat o per força, els queda molt poc espai per a lliurar-se del pecat. No deixa de ser curiós que l'Església, quan parla de pecat, es refereixi al pecat dels seus membres, que esquitxa la «santedat» de la institució, i en canvi li costi de reconèixer que la mateixa institució pot estar també contaminada pel pecat. Jo penso que també es pot parlar del «pecat de l'Església».

Josep Gil i Ribas
Prevere

Sant Feliu de Llobregat

Els caputxins fixen la mirada en els orígens

El XXXVIII Capítol Provincial elegeix els responsables per als propers tres anys

Fra Josep Manuel Vallejo
Vilafranca del Penedès

El XXXVIII Capítol Provincial dels Framenors Caputxins de Catalunya i Balears va tenir lloc a la casa de les Germanes de la Caritat de Santa Anna de Vilafranca del Penedès. Vingut des de Roma per a l'ocasió, fra Hugo Mejías, conseller general de l'orde, va presidir el Capítol en representació del ministre general, fra Mauro Jöhri.

El bisbe Jacobo de Vitry, en una carta del 1216, quan parla dels capítols dels primers frares, diu: «Els frares es troben un cop l'any per alegrar-se en el Senyor i menjar junts i, amb el consell de sants barons, redacten i promulguen algunes santes constitucions.» Els capítols des de la primeria són espais de retrobament fratern, diàleg, reflexió, pregària i convivència, a través dels quals, misteriosament però d'una forma molt senzilla, parla l'Esperit del Senyor.

Els primers dies són de revisió dels tres anys transcorreguts des del Capítol anterior, a partir de l'informe del ministre provincial, dialogat i debatut en grups i a l'aula. El dia central va estar protagonitzat pels treballs de l'assemblea que es va celebrar al febrer per dibuixar propostes de futur. En la introducció se'ns recordava, a partir del Testament de Sant Francesc, la necessitat de rememorar la pròpia experiència de vocació tal com feien els profetes Elies o Osees. Sant Francesc, en el seu Testament, retorna a la seva pròpia experiència fundant per tal d'il·luminar els conflictes presents. La importància del capítol local mensual, el treball pastoral en comú, la col·laboració amb altres províncies..., foren alguns dels

Foto de grup dels participants al Capítol Provincial.

temes debatuts.

Van ser dies per conèixer també diverses realitats de l'orde arreu del món: presències fraternes a l'Àsia, una experiència de retorn a la simplicitat dels orígens a França, la creació de fraternitats internacionals a Europa, la reestructuració de les cases de la Cúria a Roma, la nova web de l'orde, l'encontre dels ministres provincials de tot Europa que se celebrarà al desembre...

El quart dia de Capítol es van elegir els nous responsables de la fraternitat per als propers tres anys: fra Gil Parés

(reelegit com a provincial) i, com a consellers, fra Jacint Duran (vicari provincial), fra Eduard Rey, fra Lluís A. Arrom i fra Jesús Romero. Prèviament, tot el matí l'havíem dedicat al recés en silenci.

El bisbe de Sant Feliu, Mons. Agustí Cortés, es va fer present al Capítol, per presidir l'eucaristia i compartir el dinar. També fra Benjamín Echeverría, ministre provincial d'Espanya, es va fer present el darrer dia i ens va explicar com evoluciona la nova província fruit de la unió de les antigues províncies de Castella, Navarra, València i Andalusia.

El mateix dia es va celebrar una trobada amb els germans laics que col·laboren i comparteixen activitats pastorals amb els frares als diversos convents, al Col·legi Mare de Déu de Montserrat de les Borges Blanques, a la Residència Assís de Sant Quirze, el Consell de Laics i l'Orde Franciscà seglar. La nit abans el grup Bufanúvols va oferir una vetllada amb cants, rondalles i teatre titulada *Contes beduïns*.

Tot plegat, una setmana intensa de convivència, pregària i projecció de futur que ens ajuda a refer la confiança i l'esperança en el Senyor.

GIL PARÉS, PROVINCIAL DELS CAPUTXINS

«Si no som germans, no som res»

Marta Palau

Què significa el Capítol Provincial?

La base d'un Capítol és el fet de trobar-nos tots els germans. En la nostra tradició franciscana, al centre hi ha la fraternitat, i el Capítol és el punt màxim d'expressió de la fraternitat, on ens trobem tots per compartir en pla d'igualtat i corresponsabilitat fraterna. Entre nosaltres parlem molt d'alimentar una *mens comunis*, és a dir, de crear una mentalitat comuna en què els germans, cadascú des de la seva personalitat, anem construint un estil de ser frare franciscà caputxí aquí a Catalunya. Sant Francesc deia que el frare perfecte és la humilitat d'aquest, la paciència d'aquest altre, la bondat d'aquell altre... És a dir, el bon frare és la suma dels carismes de cadascú que dona lloc a una autèntica fraternitat.

Quina és l'especificitat del vostre carisma?

Quan la gent ens pregunta: què es ser frare caputxí?, o millor dit, pregunten: què feu?, la res-

posta sempre és: res. Perquè no estem pensats per fer un treball concret, ni hospitals, ni col·legis, ni catequesi, ni... una tasca no és la nostra finalitat. Doncs, què és allò propi? Un grup d'homes, cadascú amb el seu matís, cridats per l'Esperit a viure en comú. La vida comuna és possible quan enmig hi ha Déu, quan enmig hi ha Jesús. Per a nosaltres la base és la fraternitat. I el que estem fent aquests dies és tornar a plantejar-nos si les nostres comunitats ho

reflecteixen, si la nostra vida interna reflecteix que som un grup de persones que s'estima, amb les seves limitacions, amb les seves misèries, però que volen reflectir l'Amor que Déu ens dona. Déu ens crida a la comunitat. L'esperit franciscà, sant Francesc, ens va cridar a viure com a germans.

Quines dificultats hi trobeu?

Avui dia, un dels problemes que tenim molt seriosos és que hi ha moltes demandes externes, gent que ens demana serveis a fora de les nostres comunitats, demandes que són bones, però amb el perill d'acabar buidant la comunitat. Hem de

trobar l'equilibri entre el que ens demanen i el nucli frater, és aquest joc: l'objectiu nostre és fer pastoral? Sí, però... a condició que no es perdi el nucli del que som, perquè si al final no som germans, no som res. La redescoberta dels laics en la vida de l'Església moltes vegades ha vingut pel fet «de tapar forats». Però això en la nostra tradició és una autèntica bestiesa. Si el nucli és la fraternitat, cal que aquesta fraternitat es visqui. Al voltant nostre, a tots els convents, hi ha la Fraternitat Franciscana Seglar, que no són frares, són laics, que viuen el nostre carisma a casa seva i a les nostres comunitats. El nostre objectiu pastoral és estendre la fraternitat amb els laics a tots els nivells.

Quines són les vostres activitats més freqüents?

En totes les nostres comunitats, s'acull persones que passen necessitat. L'acollida de persones que truquen a les portes demanant quelcom és un fet que es dona en totes les fraternitats, i és una realitat que en aquests moments ha augmentat moltíssim. El culte també és un tema molt central, amb la catequesi i els diversos grups. També hi ha germans que col·laboren en formació, fan exercicis, classes. El sentit de les nostres comunitats, en el fons, és intentar que la gent trobi un lloc on poder expressar la seva fe de germà a germà. Aquest seria el centre de la nostra vida.

**Mª Pilar
Núñez-Cubero**
Ginecòloga
i professora de
Bioètica

Sobre l'obertura dels esposos a la vida

La limitació de la natalitat ha estat sempre buscada i practicada al llarg de la història de la humanitat, i així ens ho demostra el director de la Càtedra de Bioètica de la Universitat Pontifícia de Comillas, Javier de la Torre, en el seu llibre *Anticonceptivos y ética* (Editorial San Pablo, 27 de juny del 2012), on fa una anàlisi exhaustiva de com les pràctiques amb aquesta finalitat s'han desenvolupat al llarg del temps i de l'ample món.

Dos esdeveniments, però, van sortir a la palestra i van situar la societat, i sobretot l'Església, en estat d'alerta: 1) una pastilla, la «píndola», introduïda per Pincus i altres (1953), es posava a la venda al públic a les farmàcies, al principi de forma restringida, i a poc a poc, totalment alliberada i accessible a totes les edats, amb una amplíssima utilització. Les primeres píndoles tenien una composició d'altres dosis i provocaven no pas pocs efectes secundaris, d'aquí el deure de l'Església de «recordar que prendre un medicament i, la píndola ho és, té conseqüències perquè bloqueja el cicle de la dona». Avui els efectes adversos han disminuït ja que hi ha pastilles amb quantitats hormonals mínimes.

2) el segon esdeveniment arriba amb l'anomenada revolució de l'1 de maig del 68, coneguda com «el Maig francès», que si políticament no va ser un triomf sí que va aconseguir conquerir la llibertat sexual i, com molts afirmen, «sense marxa enrere».

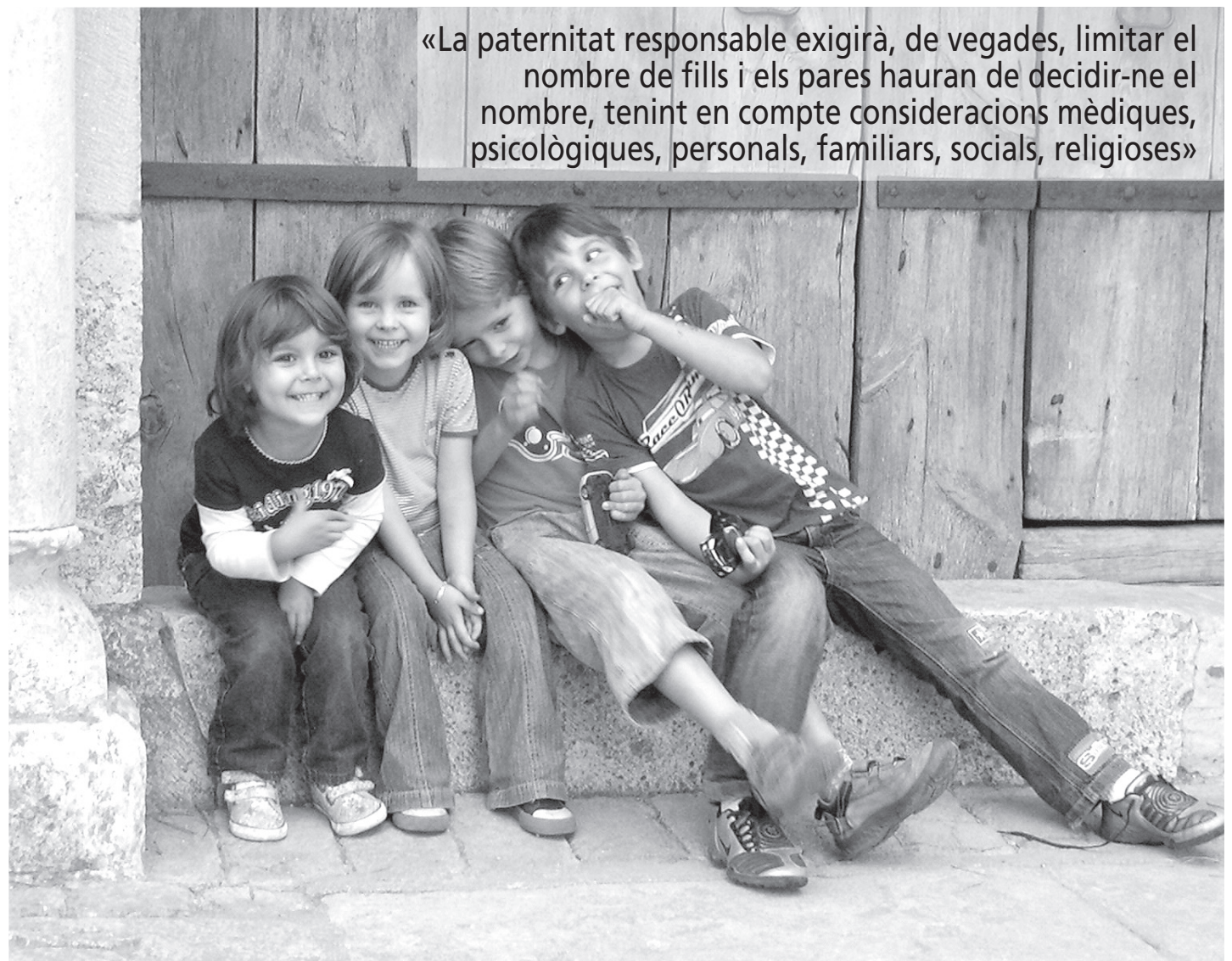
El Concili s'havia pronunciat en la *Gaudium et spes* (1965) amb la següent fórmula: «Però el matrimoni no ha estat instituït solament per a la procreació, sinó que la pròpia naturalesa del vincle indissoluble entre les persones i el bé de la prole requereixen que també l'amor mutu dels esposos mateix es manifesti, progressi i vagi madurant ordenadament.»

I unes línies més avall afirma: «No és lícit als fills de l'Església, fonamentats en aquests principis, anar per camins que el Magisteri, en explicar la llei divina, reprova sobre la regulació de la natalitat» (28).

No hi havia hagut temps per reaccionar, reflexionar i madurar les conseqüències de la llibertat i l'extensió d'aquesta llibertat sexual, fora del matrimoni i en els sectors joves de la societat, promoguda al Maig francès, quan es promulga l'encíclica *Humanae vitae*, el 25 de juliol del 1968.

Aquest document eclesial va provocar reaccions de tot tipus. En la introducció semblava comprendre la situació complexa dels esposos: «... l'home ha dut a terme progressos... en l'organització racional de les forces de la natura, de manera que tendeix a estendre aquest domini al seu mateix ésser global: el cos, la vida psíquica, la vida social i fins i tot les lleis que regulen la transmissió de la vida» (2).

I segueix: sembla indicat «revisar les normes ètiques fins ara vigents, sobretot si es considera que no poden

«La paternitat responsable exigirà, de vegades, limitar el nombre de fills i els pares hauran de decidir-ne el nombre, tenint en compte consideracions mèdiques, psicològiques, personals, familiars, socials, religioses»

observar-se sense sacrificis, de vegades heroics... ¿no es podria admetre que la intenció d'una fecunditat menys exuberant, però més racional, transformés la intervenció materialment esterilitzadora en un control lícit i prudent dels naixements?» (3)

Aquests paràgrafs van fer alimentar l'esperança d'algun tipus d'obertura?, reconeixement?, definició dels fins del matrimoni?... però els segueix un text estricte: «L'Església és coherent amb ella mateixa quan jutja lícit el recurs als períodes infecunds, mentre que condemna sempre com a il·líctics l'ús de mitjans directament contraris a la fecundació, encara que es faci per raons aparentment honestes i serioses.»

Els bisbes francesos s'hi van pronunciar al respecte amb aquest text: «La contracepció no pot ser mai un bé. Sempre és un desordre, però tal desordre no sempre és culpable.» També els bisbes mexicans van escriure: «Els esposos han d'analitzar aquesta norma, juntament amb els elements de la seva situació concreta per trobar la voluntat de Déu.» Tots dos textos van poder suavitzar alguns ànims, però es van donar reaccions de rebuig, i fins i tot d'un «donar-se de baixa de l'Església», i no van ser pocs els «ferits que van passar a integrar l'hospital de campanya, en què s'ha convertit l'Església d'avui». En els nostres dies, la doctrina de l'Església sobre aquest tema, més que oblidada, caldria dir que ha estat marginada, ridiculitzada

i a la pràctica totalment ignorada.

Sempre evidentment hi ha hagut i hi ha un grup fidel, fortament compromès evangèlicament i eclesialment, ben motivat, generalment amb una economia sostenible, i preparat intel·lectualment per a la comprensió dels mètodes naturals, que manté amb lleialtat la seva adhesió a aquesta doctrina. Però aprofito per assenyalar que es dona un problema de justícia ja que les desigualtats socioeconòmiques, i d'educació, fan difícil per a alguns sectors limitar-se als mètodes naturals, cada vegada més precisos, quan no poden arribar a la seva comprensió.

El concepte de «paternitat responsable» s'introdueix quan, des d'institucions sanitàries de filosofia cristiana, catòlica, s'intenta canviar el concepte de limitació de la fertilitat i contracepció pels d'«orientació i planificació» i des d'aquí es posa l'èmfasi en la paternitat responsable: «No només engendrar fills, sinó formar la persona dels fills que es pot estimar, guiar, formar, atendre.»

La paternitat responsable exigirà, de vegades, limitar el nombre de fills i els pares hauran de decidir-ne el nombre, tenint en compte consideracions mèdiques, psicològiques, personals, familiars, socials, religioses.

Aquest concepte és ara àmpliament integrat en la vida dels esposos, davant les grans dificultats que la societat d'avui dia els planteja. Moltes parelles porten ja decidit al

matrimoni el nombre de fills amb què volen constituir la seva família. I no són poques les que manifesten ja dins del matrimoni la impossibilitat de mantenir una família nombrosa, quan tots dos cònjuges han de treballar per tirar endavant una família de no més de 2 o 3 fills.

D'altra banda, tota relació sexual entre un home i una dona està oberta a la vida per designi creacional, sempre que es realitzi en els dies fèrtils de la dona i no s'utilitzin mitjans per impedir-ho.

Voldria suggerir una reflexió 1) sobre les situacions que viuen els matrimonis i parelles en aquest domini, 2) ponderar els problemes o conflictes d'ordre ètic que se'ls plantegen, 3) per arribar a orientar una pastoral impregnada de tendresa i abundosa de misericòrdia. En resum, estic entrant, potser per deformació professional, en l'esquema de l'anàlisi bioètica, analitzar els fets, reflexionar sobre els valors implicats per decidir els deures o normes adequades.

Les dificultats són reals, m'és impossible estendre-m'hi. Els valors en joc són múltiples, l'amor i la unió conjugal no sempre pot estar subjecte a càlculs, com tampoc tots els mètodes no tenen la mateixa implicació ètica i la dignitat de tota persona demana una pastoral d'acollida i comprensió, una pastoral de consell i no de condemna, d'il·luminació dels valors, de la família i del bé integral de tota persona humana.

P. Francesc Xavier Altés i Aguiló

G. Josep Galobart i Soler

El dissabte 19 de juliol va morir al monestir de Montserrat el P. Francesc Xavier Altés i Aguiló. Tenia 66 anys i en feia 44 que era monjo. Havia nascut en el si d'una família profundament cristiana i després d'un inici de la vida monàstica al monestir cistercenc de Solius, on va entrar l'any 1968, va professar el 1970 i va rebre la consagració monàstica el 1976. El 1979 va passar a ser monjo de Montserrat, on va ser ordenat prevere el 1987.

Dins les seves responsabilitats al monestir destaca la de responsable del taller d'enquadernació, per la qual cosa tenia una competència especial, i la de bibliotecari. Quan va deixar aquest darrer càrrec va continuar essent conservador de la secció de llibres del segle XVI. Igualment, va ser professor dels monjos joves. Havia fet estudis de Dret. Tant pels seus

Era membre de la Societat Catalana d'Estudis Litúrgics, de la Societat Verdaguer i de la Comissió per a la revisió dels llibres litúrgics hispano-mossàrabs

origens familiars—era fill dels impresors Altés de Barcelona, fundada l'any 1886— com pels seus estudis, entre altres a l'École des Chartes a París, era

Subscriu un missioner

Regala una subscripció de CatalunyaCristiana perquè també els missioners rebin notícies de casa (podeu mantenir-hi correspondència).

Nom _____

Cognoms _____

Adreça _____

Població _____

DP _____ Tel. _____ NIF _____

Marqueu la vostra preferència (preu d'una subscripció missionera)

- Amèrica i Àfrica: 237,86 € Missioner Edició en català
 Àsia i Oceania: 315,81 € Missionera Edició en castellà
 Adjunto xec nominatiu Domiciliació bancària

Senyors, els prego que carreguin al meu compte el rebut que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meva donació Subscripció Missionera.

Titular _____

Entitat Oficina DC Compte Data (dd/mm/aa)

Envieu aquesta butlleta a:
CatalunyaCristiana
 Comtes de Bell-lloc, 67-69
 08014 Barcelona

Signatura del titular

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo CatalunyaCristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a CatalunyaCristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc 67-69, 08014 Barcelona.

un expert coneixedor de la història del llibre i de la impremta. Era membre de la Societat Catalana d'Estudis Litúrgics, de la Societat Verdaguer i de la Comissió per a la revisió dels llibres litúrgics hispano-mossàrabs. La seva bibliografia personal comprèn molts articles i llibres sobre temes de litúrgia i d'història, escrits amb competència i amb precisió científica, molts relacionats amb la història del monestir de Montserrat. A més, ha deixat alguns estudis inèdits, pendents d'una darrera revisió, rigorós i amant de l'obra ben acabada com era.

Les seves darreres publicacions van ser en els llibres *Antoni Gaudí i Montserrat: el primer misteri de Glòria del Rosari Monumental* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2013) i dins *El nou orgue de Montserrat* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat), l'article «A través dels orgues de l'es-

glésia-basilica de Montserrat».

El P. Xavier va afrontar la malaltia, ben conscient de la seva gravetat i de les conseqüències que podia tenir. Es va posar en mans de Déu amb tota confiança sense refusar la mort que, amb un temps relativament breu, de mesos o d'alguns anys, li podia sobrevenir. I amb aquest esperit ha viscut els darrers temps, sense deixar, però, de lluitar per si es podia restablir. Evidentment, aquesta actitud per afrontar la malaltia era possible per gràcia de Déu i per tot un treball, de vegades ardu, que el P. Xavier, nodrit per la Paraula de Déu i per la litúrgia de l'Església, anava fent per modelar el seu temperament. Amb aquesta actitud marcada, sobretot en aquests darrers temps, per la fe i la confiança en Déu i per la compunció i el perdó, va acabar la vida terrena d'aquest estimat germà monjo.

**CERTIFICATS MÈDICS
 CARNET DE CONDUIR
 NÀUTICA I ARMES**

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

Membre de la Societat Espanyola de Medicina Marítima

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826

Mòbil: 639 474 741

c/ Balmes, 281, entr. 2n
 08006 Barcelona

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 10 euros

La primera porta de la Façana de la Vida

D'acord amb el projecte original d'Antoni Gaudí, hi haurà tres portalades

Text i fotos: Carme de Miguel
 Barcelona

El 16 de juliol, en la festivitat de la Mare de Déu del Carme, es va col·locar la primera porta de bronze a la Façana del Naixement de la Sagrada Família, exactament al portal de la Caritat, a la part dreta del mainell central.

És la primera entrega (una portalada) de les portes que aniran col·locades als diferents portals de la Façana del Naixement. Aquí el mateix que en la Façana de la Passió, els portals representen les virtuts cardinals (fe, esperança i caritat).

Aquestes portes són confeccionades de bronze amb el mateix sistema que les de la porta de la Façana de la Passió, és a dir, amb el sistema de la cera perduda.

D'acord amb el projecte original de Gaudí, tindrà tres portalades. La del mig és de dues fulles. La recentment instal·lada pertany a la fulla del costat de muntanya, falta col·locar-hi la segona fulla de la portalada central costat mar. La resta, que seran les dues laterals, són d'una sola fulla.

La proposta realitzada per l'escultor japonès convertit al cristianisme, Etsuro Sotoo, es basa en el tractament que Gaudí va donar al rerefons de les figures de la Façana del Naixement, principalment aquells que fan referència al món vegetal i animal invertebrat.

La Façana del Naixement recordem que vol representar l'alegria de tot ésser viu pel naixement de Jesús. Així ho deia Antoni Gaudí parlant de la Façana del Naixement: «Expressa la il·lusió i el goig de la vida.»

Aquestes portes tenen una lleu presència de color, a la part més baixa hi ha representada l'heura, planta verda sense flor, després pujant una mica més hi trobem representades les flors de carbassa (flors grogues), símbol del matrimoni, on podem veure l'apropament de les abelles que van a xuclar-ne el pol·len de la flor. Recordem que les abelles són el símbol de la laboriositat i la humilitat.

És el mateix a la llinda del portal de la Fe de la Façana del Naixement, on veiem també simbolitzat les abe-

Primera porta de la Façana del Naixement.

Els insectes són símbols del renaiement i la resurrecció.

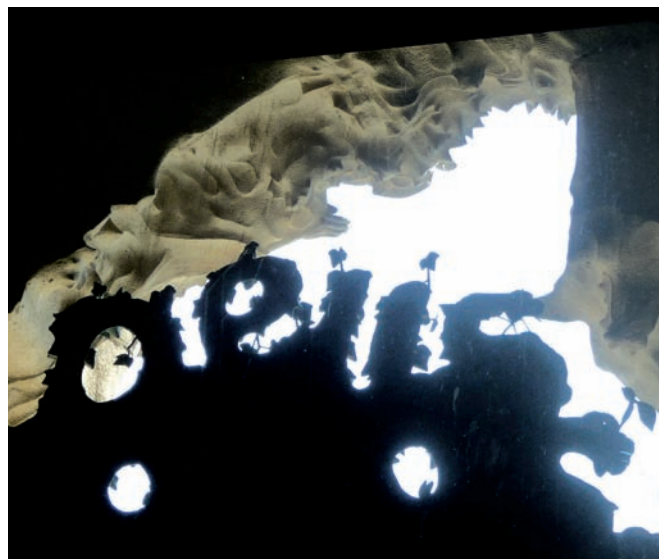
lles místiques que van a xuclar-ne el nèctar en aquest cas, al cor sagnant de Jesús.

Continuant pujant per aquesta meravellosa porta, trobem uns insectes que són els qui donen la vida i la fertilitat a les plantes, recordem que estem a la Façana del Naixement. Insectes tals com els escarabats, mosques, marietes, erugues i papallones que es consideren un símbol del renaiement i de resurrecció atès el procés de metamorfosi que es produeix del pas de l'eruga a papallona en sorgir de la seva crisàlide.

Com a cloenda, l'escultor representa al darrere de la porta la paraula en llatí *Deus* que significa Déu. La col·loca al darrere, de manera que es pot veure-hi a través l'interior de la basílica. Així, la paraula queda il·luminada pels primers rajos de llum en néixer el dia per la façana de llevant, és a dir, per la Façana del Naixement.

Les flors de carbassa (flors grogues), símbol del matrimoni.

Al darrere de la porta, la paraula en llatí «Deus».

Exposició a Palma de Mallorca

A Palma de Mallorca es pot visitar una exposició sobre la basílica de la Sagrada Família, la seva història i el seu futur. L'exposició mostra l'arquitectura de Gaudí i el missatge religiós de la basílica de la Sagrada Família. *Gaudí i la Sagrada Família* està emmarcada en l'Any Campins-Gaudí, el qual celebra el centenari de la restauració de la catedral de Mallorca per part de Gaudí. La iniciativa pretén reconèixer l'impuls reformador del bisbe Campins i donar a conèixer Gaudí com a creient.

La catedral de Mallorca celebra l'Any Campins-Gaudí (2014-2015) amb tot un seguit d'actes, conferències i exposicions. Ara fa 100 anys, Gaudí i Campins van portar a terme la reforma de la Seu de Mallorca. Tots dos eren seguidors del moviment litúrgic que, des de mitjans del segle XI, postulava la participació de tots els fidels en l'eucaristia i que va desembocar en el Concili Vaticà II. Amb la reforma de la catedral, Gaudí va dotar de llum i espai la Seu. La intervenció més important, almenys pel volum, va ser el baldaquí de l'altar major, fet en ferro i vidre. Gaudí també va ser el responsable de fer entrar a la catedral mallorquina la llum elèctrica, gràcies a unes làmpades dissenyades per ell. Per altra banda, també va potenciar l'entrada de llum natural amb uns vitralls.

Crítica literària

El do curatiu

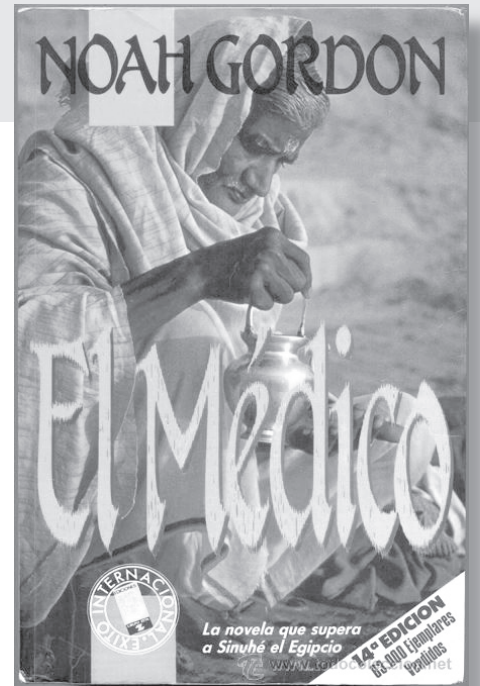
Avui us presento una novel·la fascinant. Com el seu autor. Per això, m'agradaria començar parlant d'ell. Noah Gordon (Worcester, EUA, 1926) va adquirir fama com a novel·lista precisament amb aquesta novel·la que us presento avui. La novel·la inicia el llinatge de la família Cole, completat posteriorment amb *Chamán* (1992) i *La doctora Cole* (1996). Ha estat premiat en diferents països europeus com Alemanya, Itàlia, Espanya i també als Estats Units. Les seves novel·les s'han convertit en *best-sellers*. És d'origen jueu per part de mare. Li van posar el nom de Noah (Noè) en honor al seu avi. Va estudiar a la Union Hill School de Worcester. Va servir en la Infanteria nord-americana. Pressionat pels seus pares va començar a estudiar Medicina, però després, acabat el primer semestre, sense dir-los res, es va canviar a Periodisme. A *El médico* (1986) Noah Gordon ens explica la vida de Rob J. Cole. En els inicis va ser un nen fill d'una família del gremi de fusters de Londres. Als nou anys es queda orfe. La mort dels seus pares el fa descobrir «el seu do». Rob és capaç de percebre, només tocant-lo, si algú està proper a la mort. Durant uns dies s'encarrega de la cura dels seus quatre germans, als quals el cap del gremi troba una nova llar a poc a poc. Quan es queda

NOAH GORDON***El médico***

Ediciones B, Grupo Z, 1999, 895 pàg.

sol, sota el perill de ser venut com a esclau, fortuïtament passa a ser aprenent de Henry Croft (Barber). Després de la mort de Barber, Rob continua el negoci en solitari fins que coneix Benjamin Merlin, un metge jueu i queda sorprès per les seves habilitats curatives, la qual cosa l'encoratja a convertir-se en metge. Rob, conduït per la passió per aprendre a guarir decideix viatjar a la millor escola de l'època on ensenya el millor metge del moment: Ibn Sina o Avicenna, a Ispahan, en l'esplendor de la Pèrsia del segle XI. On històricament tenim poques dades, moltes d'elles perdudes després de guerres i destruccions de biblioteques. Rob fa un viatge iniciàtic. Es fa passar per jueu, i adopta el nom de Jesse ben Benjamin, perquè no ho pot fer com a cristià. Quan arriba a l'escola d'Avicenna és rebutjat perquè no té ni els coneixements ni els diners que calen per estudiar-hi. La seva insistència aconsegueix que el colpegin i que l'empresonin. Quan surt de la presó apallissat i desesperat

es presenta a l'audiència del Xa. L'empenta de Rob té èxit, perquè en el camí tots dos s'havien conegut durant una cacera del Xa. El sobirà li concedeix un dot que li permet sufragar els estudis de medicina i viure a la ciutat. Després de la mort d'Avicenna i la derrota del Xa, Rob torna a Londres. A la tornada, aconsegueix desencadenar les enveges i els recels dels metges locals. Una trobada desafortunada amb un comerciant que el va conèixer a Pèrsia sota la identitat de jueu, el porten davant d'un tribunal eclesiàstic acusat de suplantació d'identitat. Allà hi troba un dels seus germans petits, que forma part del tribunal, però que, lluny de rebre'l amb afecte, li fa saber que no vol estar involucrat amb algú que serà condemnat per suplantació de la identitat d'un cristià o bé per trencar la prohibició d'estudiar entre els infidels. Davant de la impossibilitat de defensar-se, Rob fuig a Escòcia amb la seva família on practicarà la medicina la resta de la

Joan Manel Gutiérrez DelgadoLlicenciat en Filosofia i Dret
horuslive@live.com

seva vida al petit poblet de pastors del clan de la seva dona. El 2013 es va estrenar l'adaptació al cinema de la mà del director alemany Philipp Stölzl, on el mateix Noah Gordon i la seva filla Lise Gordon en van ser els guionistes i va ser rebuda amb molt bona crítica.

Crítica cinematogràfica

L'essència de la diversió

NOT THAT FUNNY**DIRECTOR:** Lauralee Farrer.**INTÈRPRETS:** Tony Hale, Timothy V. Murphy, Erin Way.**MÚSICA:** David H. Lebo.**GÈNERE:** Comèdia romàntica.
97 minuts.

Estats Units, 2012.

Darrere d'aquesta tragicomèdia amable i suggeridora hi ha un cinema independent que intenta divertir més enllà del cànon de gran inversió amb efectes especials, profusió d'estrelles i una gran campanya de promoció. El cinema nascut per divertir pot a la vegada convertir les persones en bona gent. I aquesta és la pretensió de *Not That Funny*.

L'Stefan, formidable Tony Hale, es dedica a cuidar i ajudar la propietària d'on viu, l'anciana i generosa Toogey

Richmonde (K. Callan). A pesar de tot, l'Stefan viu en crisi la seva solteria i la seva tímida mentre porta la comptabilitat de diferents veïns d'una

petita ciutat de Califòrnia. Les coses canvien amb l'arribada de la Harley Richmond (Brigid Brannagh), la néta de Toogey, que de petita es va criar a casa dels seus avis i que ara treballa per al cap d'una ONG que també és el seu promès. Ella recorda especialment el seu avi, del qual enyora sobretot el seu caràcter divertit. Cosa que està molt lluny del que l'apocat Stefan li pot oferir, malgrat que ho intenta.

El guió d'història d'amor s'explica amb una senzillesa sòbria on s'introdueixen variants inesperades que li donen un estil fresc i sorprenent. La transformació dels personatges, a pesar de previsible, està plena de picades d'ullet de profunditat: la llar com a origen, el record i la memòria com a rescat o l'altre com a mirall necessari.

El protagonista és un personatge poc divertit, incapaç de fer riure ni tan sols uns nens. Però la narració

posa en qüestió què entenem per diversió. No sembla que el sarcasme i la ridiculització siguin camins atractius per a una diversió que commou a fons. Amb tot, aquesta comèdia resulta divertida d'una altra manera. I aquesta altra manera de diversió té a veure amb aconseguir la profunditat dels personatges.

La presència de la crítica també arriba a la solidaritat amb les necessitats dels altres. Així també hi ha una controvèrsia amb els professionals de les ONG que obliden les persones. I el gris Stefan forma part de la bona gent que hi ha fora de les ideologies.

Tot això ens mostra fins a quin punt aquest cinema amable ens introdueix en temes socials carregats de crítica a la vegada que de proposta. I curiosament també es deixa un espai al fet religiós on en diferents moments apareix el protagonista resant, buscant davant Déu, en les seves hores de dubte.

Que l'estrena passi per la cartellera sense pena ni glòria no vol dir que no mereixi que seguim la pista d'aquesta pel·lícula menor però estupendament fresca per recomanar-la en un cinema per a l'estiu.

Peio SánchezDirector del Departament
de Cinema de l'arquebisbat
de Barcelona

Des del carrer

ETSURO SOTOO, AUTOR DE LA PORTA DE LA FAÇANA DEL NAIXEMENT DE LA SAGRADA FAMÍLIA

«La Sagrada Família és una gran porta espiritual»

Andreu Àvila

La façana del Naixement de la Sagrada Família ja compta amb la seva primera porta. És obra de l'escultor japonès Etsuro Sotoo, que treballa a la basílica des del 1978 i que es va convertir al catolicisme a través del seu contacte amb l'obra d'Antoni Gaudí.

D'on sorgeix la idea original de la porta de la façana del Naixement?

El meu objectiu, i el meu desig, és seguir la línia de Gaudí. Això vol dir que hem d'arribar on volia arribar ell, posant-nos a la seva pell. A partir d'aquest punt sorgeixen les idees.

Com aconseguix interioritzar el pensament de Gaudí?

Amb tranquil·litat i meditació. També valentia, perquè no sabem com sortirà, què dirà la gent, però si tu saps quin camí és el correcte, i te'l creus, l'has de seguir sense dubtar.

Quin significat té aquesta porta?

Primer la funció de protecció del temple. Després, seguint la línia de la façana, plasmar l'alegria del naixement de Crist, l'esperança, la caritat del dia a dia. És una porta d'obertura al futur, amb un toc oriental. La façana està mirant a l'est, a l'orient, amb l'objectiu de representar la unió entre cultures.

Amb quins materials està construïda?

Aquest punt és molt important. L'elecció dels materials marca clarament la seguretat del futur del temple. Es tracta d'una gran responsabilitat. Per tant, aquest aspecte és al que li dediquem més temps. En el cas de la porta, l'elecció va ser el bronze.

Es pot entendre el significat de la porta i de tota l'obra en conjunt**sense ser creient?**

Aquesta és la intenció de Gaudí: un temple universal que aculli els creients i no creients. És aquí on es troba el miracle de la Sagrada Família. Musulmans, japonesos, xinesos, tots se n'enamoren. És una gran porta espiritual, d'unió, tothom hi té cabuda. Aquesta és l'essència del catolicisme.

Què és la Sagrada Família per a Etsuro Sotoo?

Per a mi, la Sagrada Família és com un instrument musical, ja que fa gaudir les més de 15.000 persones que passen cada dia pel temple. Estem construint una eina que ens ajuda a coneixen's a nosaltres mateixos. L'objectiu no és acabar l'obra com a tal, sinó que el que es busca amb la Sagrada Família és ajudar a la reconstrucció personal. Trobar el camí que a vegades estem perdent.

Quins detalls amaga la porta?

Tots els insectes tenen el seu simbolisme. Un cuc que es converteix en papallona és la conversió. Els cargols són la lentitud, però també representen la paciència. Els escarabats reflecteixen l'esforç, la feina. També trobem vegetació. L'heura, l'element principal, és el símbol del matrimoni. No té arrels, una fulla amb l'altra s'ajuden a no caure. A més, s'adapten a tot el mur, com a símbol d'obediència.

La porta té molt color. Per algun motiu en especial?

Segons paraules de Gaudí, l'objectiu era policromar tota la façana del Naixement. Per tant, no hauria tingut sentit que tot tingués color menys la porta. Es tracta d'una porta que és de bronze, però el color és obtingut a través d'una tècnica a partir de diferents incidències d'òxid, que fan variar el color del metall.

Entrevista publicada a www.esglesiabarcelona.cat

Pensant-ho millor

Valentí Miserachs,

prev.

Mestre de la Capella de Santa Maria la Major

Sota les vostres ales trobaré un refugi

Aquesta expressió que tan sovint trobem en els salms, la solem interpretar en un sentit figurat, tot espiritual. Però, de vegades, encara que ens costi d'imaginar-ho, la frase s'imposa en el sentit literal més absolut. Tot i que, al nostre país, s'ha donat alguna situació d'aquest tipus, cal dir que a Roma, sobretot a les basíliques papals, el que ha passat bé pot qualificar-se de novetat absoluta. No fa pas gaires setmanes que un bon dia, a les 7 del matí, quan la basílica de Santa Maria la Major obria les portes, van presentar-s'hi més de cent persones demanant aixopluc. Ningú no va tenir cor per oposar-los resistència. Era un grup compacte d'homes, dones i infants, tant autòctons com estrangers, amb bagatges d'emergència, residents en un bloc de la perifèria romana, que acabaven de patir un fatal i fulminant desnonament. Coses que passen cada cop més sovint en aquest nostre món on, malgrat la crisi que patim i l'esfondrament de molts en una pobresa cada vegada més profunda, els mitjans de difusió s'entesten a fer gronxar la gent en quimèriques il·lusions de riquesa i benestar. Aquesta bona gent, durant més de quinze dies, van romandre refugiats «sota les ales» del bon Déu, sota el mantell maternal de la Verge en el seu casal major. No sé quines ànimes gentils van proporcionar-los menjar i beguda. Arribada la nit, bo i estenent mantes damunt del marbre nu de la basílica, sota l'or de l'enteixinat d'Alexandre VI, provaven de dormir. Era un espectacle que trencava el cor. Gent pacífica, endreçada, discreta, que no trigaren a establir relacions cordials amb nosaltres mateixos. Com que tot té una fi, un bon dia se n'anaren silenciosament, tal com havien vingut, acollits en alguna estructura provisional, després de dies d'estira-i-arrotonsa. I ara jo em demano: qui era veritablement «a casa seva»? Nosaltres, els professionals del culte, o aquesta bona gent, serena en la dissort, amb uns infants enjogassats que donaven un toc d'alegria a les nostres severitats rutinàries? Els habituals del temple, per no parlar de turistes distrets i mig despullats, o aquests «pobres de Jahvè», mancats de tot? Senyor, ho sabem prou bé que són ells els qui mereixen, per damunt de tots els altres, de «trobar refugi sota les vostres ales!».

Rauxa

La creu

Hi ha un contrast innegable i xocant entre l'actitud de molts màrtirs davant de la mort i la de Crist davant de la creu. Mentre els primers accepten amb serenitat i placidesa, fins i tot amb joia, la persecució i els suplicis, la Passió de Jesús està marcada per un patiment físic i anímic indescriptibles i per una profunda angoixa.

Els màrtirs no busquen el dolor ni la mort, sinó que els assumeixen per una gràcia suplementària de Déu que manca a la majoria d'homes. Per això la Passió de Crist és tan paradoxal. Ell, sent Déu, ja des de l'hort de Getsemani té por i pateix tant en l'ànima com en el cos en un

grau intensísim. Als suplicis físics s'hi afegeix l'esquinçament anímic per l'abandó dels seus i pel silenci del Pare. Jesús mor tot sol, sense rebre ni la compassió ni el consol de ningú. Crist, que és Déu, pateix realment, sense ficció, com el més desgraciat dels homes. En la Passió Crist, Déu mateix, es fa realment home fins a les últimes conseqüències. Déu assumeix la més dolorosa de les morts perquè només així la salvació s'obre a tots els homes, sobretot a aquells que, mancats de la gràcia dels màrtirs, també patiran el dolor i la mort sense sentir el consol de Déu.

Eduard Brufau

